

Dogfen ir Cyhoedd

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Mr Dylan J. Williams
Prif Weithredwr – Chief Executive
CYNGOR SIR YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
Swyddfeydd y Cyngor - Council Offices
LLANGFNI
Ynys Môn - Anglesey
LL77 7TW

Ffôn / tel (01248) 752500
Ffacs / fax (01248) 750839

RHYBUDD O GYFARFOD	NOTICE OF MEETING
PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO	GOVERNANCE AND AUDIT COMMITTEE
DYDD IAU, 20 HYDREF 2022 am 10.00 o'r gloch yb	THURSDAY, 20 OCTOBER, 2022 at 10.00 a.m.
CYFARFOD HYBRID – YN YSTAFELL BWYLLGOR 1, SWYDDFEYDD Y CYNGOR, LLANGFNI	HYBRID MEETING – IN COMMITTEE ROOM 1, COUNCIL OFFICES, LLANGFNI AND VIRTUALLY THROUGH ZOOM
Swyddog Pwyllgor	Ann Holmes 01248 752518 Committee Officer

AELODAU / MEMBERS

Cynghorwyr / Councillors:-

PLAID CYMRU / THE PARTY OF WALES

Geraint Bebb, Neville Evans, Dyfed Wyn Jones, Eurnyn Morris (*Diprwy Gadeirydd*),
Margaret M. Roberts

Y GRWP ANNIBYNNOL / THE INDEPENDENT GROUP

Dafydd Roberts

LLAFUR CYMRU/WELSH LABOUR

Keith Roberts

ANNIBYNNWYR MÔN / ANGLESEY INDEPENDENTS

Liz Wood

AELODAU LLEYG / LAY MEMBERS

Dilwyn Evans (*Cadeirydd*), William Parry, Sharon Warnes, Michael Wilson

Nodwch os gwelwch yn dda fod cyfarfodydd y Pwyllgor yn cael eu ffrydio ar gyfer eu darlledu'n fyw a'u darlledu ar wefan y Cyngor. Mae'r Awdurdod yn Rheolydd Data dan y Ddeddf Diogelu Data a bydd data a gesglir yn ystod y ffrydio byw yn cael ei gadw'n unol â pholisi cyhoeddus yr Awdurdod

R H A G L E N

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Derbyn unrhyw ddatganiad o ddiddordeb gan unrhyw Aelod neu Swyddog parthed unrhyw eitem o fusnes.

2 ADOLYGIAD O'R ADRODDIAD HUNAN ASESIAID DRAFFT (Tudalennau 1 - 38)

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Proffesiwn (AD) a Thrawsnewid.

3 ARCHWILIO ALLANOL: LLAMU YMLAEN - CYNGOR SIR YNYS MÔN (Tudalennau 39 - 54)

Cyflwyno adroddiad Archwilio Cymru.

4 ADOLYGIAD O'R BLAENRAGLEN WAITH AR GYFER 2022/2023 (Tudalennau 55 - 60)

Cyflwyno adroddiad gan y Pennaeth Archwilio a Risg.

Cyngor Sir Ynys Môn	
Adroddiad i:	Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
Dyddiad:	20ain Hydref, 2022
Pwnc:	Hunan Asesiad Corfforaethol 2022 Drafft
Deilydd Portffolio:	Cyng. Robin W Williams
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	Carys Edwards, Pennaeth Proffesiwn AD & Thrawsnewid
Awdur yr Adroddiad: Ffôn: E-bost:	Gethin Morgan 01248 752111 gethinmorgan@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau Lleol:	D/B

A –Argymhelliad/Argymhellion a rheswm/rhesymau

Fel rhan o ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 cydnabyddir y dyletswydd canlynol ar Gyngor Sir Ynys Môn –

..... i adolygu ei berfformiad yn barhaus

(1) Rhaid i brif gyngor adolygu'n barhaus i ba raddau—

(a) y mae'n arfer ei swyddogaethau yn effeithiol,

(b) y mae'n defnyddio ei adnoddau mewn modd darbodus, effeithlon ac effeithiol, ac

(c) y mae ei drefniadau llywodraethu yn effeithiol o ran cyflawni'r materion a nodir ym mharagraffau (a) a (b)

ac, mewn cysylltiad â phob blwyddyn ariannol,

lunio adroddiad sy'n nodi ei gasgliadau ynglŷn ag i ba raddau y gwnaeth fodloni'r gofynion perfformiad (a, b & c uchod) yn ystod y flwyddyn ariannol honno.

I ddiwallu'r disgwyliad uchod, yr hyn sydd wrth law yw Hunan-Asesiad 2021/22 y Cyngor Sir. Mae'n tystiolaethu allbwn y fframwaith cynllunio corfforaethol a rheoli perfformiad y Cyngor Sir ac yn ddiweddglo proses sydd yn cyd-blethu amryw o wahanol agweddau at ei gilydd.

Ystyriwyd y drafft gan y Pwyllgor Gwaith mewn cyfarfod ar y 19eg o Orffennaf, 2022 ac wedyn gan y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu yn ei gyfarfod ar y 26ain o Orffennaf.

Derbyniwyd yr asesiad a'r gwelliant i'r rhaglen gysylltiedig gan y Pwyllgor Gwaith, tra bod y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio wedi cynnig 3 ystyriaeth arfaethedig ar gyfer drafftiau i'r dyfodol.

- Ehangu at ddibenion eglurhad, y cynnydd mewn gronfeydd wrth gefn (wedi cynnwys yn nrafft diwygiedig Hydref 7fed)

A –Argymhelliad/Argymhellion a rheswm/rhesymau

- Cynnwys data mwy meintiol ar gyfer y dyfodol yn enwedig mewn perthynas â meysydd i'w gwella (i'w ystyried ar gyfer hunanasesiadau blynyddol yn y dyfodol)
- Cydnabod bod yr adroddiad wedi'i adolygu gan Archwilio Mewnol (mae hyn yn cael ei gydnabod fel rhan o'r dudalen flaen hon)

Argymhellir felly bod y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn ystyried y ddogfen drafft weithredol ymhellach ac yn cynnig unrhyw sylwadau pellach i'r Cyngor Sir yn ei gyfarfod ar 27fed Hydref, 2022.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a pham wnaethoch chi eu gwrthod a / neu ddewis yr opsiwn hwn?

Ni ystyriwyd opsiynau eraill gan fod y disgwyliad yma'n un o newidiadau creiddiol y ddeddfwriaeth newydd – Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021

C – Pam mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'r broses hwn i ennyn sylw a sylwadau'r Pwyllgor Gwaith ynghyd a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio cyn i ddrafft o'r Hunanasesiad gael ei ystyried a'i fabwysiadu gan y Cyngor Sir llawn ym mis Hydref eleni.

Mae'n broses sydd yn unol â Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Ch – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydi.

Penderfynodd y Cyngor Llawn ar y 25 o Ebrill:

- Rhaid i'r Cyngor llawn fabwysiadu drafft o'r Hunan asesiad.
- Rhaid i'r drafft hwnnw fynd i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio o fewn 4 wythnos;
- Rhaid i'r drafft gydag unrhyw sylwadau gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio cael ei ystyried a fynd yn ôl wedyn gerbron y Cyngor llawn i'w fabwysiadu fel yr Hunan asesiad terfynol.

Mae hyn yn adlewyrchu'r gofynion cyfreithiol yn Neddf 2021.

D – A yw'r penderfyniad hwn oddi fewn i'r gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Rhagwelir bod y rhaglen waith cysylltiedig â'i wireddiad dan arweinyddiaeth a pherchnogaeth y Tîm Arweinyddiaeth (TA) o fewn amser yn unol â blwyddyn gyllidol y Cyngor Sir am 2022/23.

Dd – Aseu'r effaith bosib (os yn berthnasol):

1	Sut mae'r penderfyniad hwn yn effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys?	Yn effeithio ar ein hanghenion tymor hir drwy gydnabod meysydd cysylltiedig sydd angen sylw pellach fel corfforaeth.
2	A yw hwn yn benderfyniad a ragwelir a fydd yn atal costau / dibyniaethau ar yr Awdurdod i'r dyfodol? Os felly, sut?	Yn rhannol – ydi, parthed y gwelliannau disgwylidig sydd ei angen mewn perfformiad rhai meysydd a.y.y.b.
3	A ydym wedi bod yn cydweithio gyda sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn? Os felly, rhwch wybod gyda phwy.	Mae rhan penodol o'r hunanasesiad yn cydnabod yr holl waith cydweithio sydd yn digwydd ar draws ystod y gwasanaethau.
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae'u rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen? Esboniwch sut.	Mae dinasyddion Ynys Môn drwy'r pwyllgorau sgrwtini corfforaethol yn cael cyfle chwarterol i fynegi barn a herio'r gorfforaeth ar ei berfformiad. Mae'r cynnwys hefyd yn datgan sut bod y gwasanaethau gwahanol yn cynnwys dinasyddion yn ei penderfyniadau. Ymgynghorwyd hefyd ar gynnwys y drafft HA gyda'r Undebau Llafur dros yr haf - derbyniwyd ymateb gan GMB fel a ganlyn - "Mae'r ddogfen yn edrych i fod yn ddarn cynhwysfawr a manwl o wybodaeth ac mae'n rhoi trosolwg o ystyriaethau'r awdurdod lleol" Roedd nodyn o rybudd hefyd "ar y rhagdybiaeth efallai nad oedd yr hunan asesiad wedi cymryd golwg feirniadol fanwl ar unrhyw feysydd sy'n wan."

Dd – Asesu'r effaith bosib (os yn berthnasol):		
		Nodwyd nad yw hyn yn "dweud nad yw'n farn gywir", ond y byddai angen i'r unigolyn fod yn gyfarwydd â'r wybodaeth y mae'r awdurdod wedi'i defnyddio'n fanwl er mwyn gallu gwneud sylwadau llawn. "Ar y cyfan" fe'i nodwyd fel "darn o waith positif".
5	Nodwch unrhyw effaith bosibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei chael ar y grwpiau a ddiogelir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.	Ni rhagwelir bod y rhaglen waith yn cael effaith ar y grwpiau a ddiogelir dan ddeddf cydraddoldeb 2010.
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effaith bosibl y byddai'r penderfyniad yn ei chael ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.	D/B
7	Nodwch unrhyw effaith bosibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei chael ar gyfleoedd pobl i ddefnyddio'r Gymraeg ac ar drin y Gymraeg ddim llai ffafriol na'r iaith Saesneg.	D/B

E – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth ddywedon nhw?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dîm Arwain (UDA) (gorfodol)	Mae sylwadau'r PW / TA wedi'i cynnwys yn yr adroddiad cyfredol.
2	Cyllid / Adran 151 (gorfodol)	Mae sylwadau'r Swyddog 151 fel aelod cyflawn o'r TA wedi cynnwys yn ogystal.
3	Swyddog Cyfreithiol / Monitro (gorfodol)	Mae sylwadau'r Swyddog Monitro yn cael eu cyfarch ym mhwynt Ch. uchod.
4	Adnoddau Dynol (AD)	Sylwadau wedi cynnwys yn yr adroddiad
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	
7	Caffael	
8	Sgriwtini	
9	Aelodau Lleol	Dim yn berthnasol

F - Atodiadau:

Hunan-Asesiad Drafft Cyngor Sir Ynys Môn - 2022

Ff – Papurau cefndirol (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad i gael unrhyw wybodaeth bellach):

Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Hunanasesiad - 2022

Hunanasesiad cyntaf y Cyngor Sir, fel y disgwylir o dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau 2021

DRAFT

Paratowyd gan – Y Gwasanaeth Trawsnewid

Dyddiad cyhoeddi: Mehefin 2022

Hunanasesiad y Cyngor o ganlyniad i –

Adolygiadau Perfformiad Gwasanaeth (APG/SPR's) / Adroddiadau Perfformiad / Datganiad Llywodraethu Blynyddol (DLIB/AGS) / Adolygiadau Allanol / Arolwg Staff / Ymgysylltu â Rhanddeiliaid

Categori Hunanasesiad	Perfformiad	Rhesymeg
Rheoli Perfformiad	Da	Perfformiad da yn erbyn dangosyddion allweddol Darpariaeth gwasanaeth i gwsmeriaid wedi'i haddasu a'i moderneiddio Strwythurau llywodraethu priodol ar waith sy'n galluogi penderfyniadau amserol
Defnyddio Adnoddau	Da	Lefelau uwch o gronfeydd wrth gefn. Gweler tud 20 Y mwyafrif o'r staff yn teimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi ac yn falch of fod yn gweithio i'r Cyngor Strwythurau cydweithredol rhagorol ar waith
Rheoli Risg	Da	Adroddiadau Archwilio Allanol Cadarnhaol Wedi ymgymryd ag adolygiad trylwyr o'r gofrestr risg strategol Ymagwedd gadarnhaol y Cyngor tuag at ddiogelu corfforaethol

Mae'r adroddiad hwn yn un sy'n adlewyrchu hunanasesiad cyntaf Cyngor Sir Ynys Môn fel y disgwylir o dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021. Mae'n adlewyrchu allbwn y fframwaith cynllunio a rheoli perfformiad corfforaethol ac yn darparu sail dystiolaethol o ran y modd y mae'r Cyngor wedi perfformio. Defnyddir yr adnoddau sydd ar gael iddo wrth reoli a lliniaru risgiau cyfylltiedig yn ystod cyfnod heriol ac ansicr i lywodraeth leol o ran ei hymateb i'r pandemig Covid.

Bwriad y fframwaith perfformiad a llywodraethu cenedlaethol newydd yw cefnogi newid diwylliannol a sefydliadol o fewn llywodraeth leol. Y nod yw adeiladu ar gryfderau presennol a chreu sector mwy arloesol, agored, gonest, tryloyw ac uchelgeisiol, sy'n herio ei hun, a lle mae cynghorau ar y cyd yn mynd ati i wella canlyniadau a safonau mewn perthynas â'r gwasanaethau a ddarperir ganddynt ledled Cymru. Mae Cyngor Sir Ynys Môn yn cydnabod ac yn cadw at ddisgwyliadau o'r fath.

Mae Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 yn ei gwneud yn ofynnol i bob cyngor adolygu'n barhaus i ba raddau y mae'n bodloni'r 'gofynion perfformiad', hynny yw, i ba raddau:

- y mae'n arfer ei swyddogaethau yn effeithiol;
- y mae'n defnyddio ei adnoddau yn ddarbodus, yn effeithlon ac yn effeithiol;
- y mae ei lywodraethiant yn effeithiol er mwyn cyflawni'r uchod.

Mae'r Adolygiadau o Berfformiad Gwasanaethau yn darparu un o elfennau craidd y Fframwaith Cynllunio a Rheoli Perfformiad Corfforaethol (CPPMF), ac mae eu swyddogaeth a'u pwrpas yn elfen hanfodol o drefniadau llywodraethu corfforaethol cryf.

Mae hunanwerthuso'n rhan annatod o unrhyw broses sydd ar waith i wella sefydliad, a'i brif bwrpas yw gweithredu fel modd o hunansicrhau. Fodd bynnag, cydnabyddir o fewn Cyngor Sir Ynys Môn, trwy hunanwerthuso mewn modd effeithiol, gall hefyd roi sicrwydd i gynulleidfaoedd allanol, gan gynnwys partneriaid, rheoleiddwyr ac, yn wir, preswylwyr.

Gofynnwyd i bob Gwasanaeth (y mae gan Gyngor Sir Ynys Môn naw ohonynt) gwblhau hunanasesiad - gan sgorio eu perfformiad yn ôl meysydd a nodwyd yr ystyriwyd eu bod yn bwysig o ran mesur perfformiad cyffredinol gwasanaethau. Gofynnwyd iddynt werthuso eu perfformiad yn erbyn y pedwar maen prawf isod:

1. **Rhagorol** – Llawer o gryfderau, gan gynnwys enghreifftiau arwyddocaol o arferion rhagorol yn y sector
2. **Da** – Llawer o gryfderau a dim meysydd pwysig y mae angen eu gwella'n sylweddol
3. **Digonol** – Cryfderau yn gorbwysu'r meysydd i'w gwella
4. **Anfoddhaol** – Meysydd pwysig i'w gwella yn gorbwysu'r cryfderau

I ategu'r gwerthusiad o berfformiad, gofynnwyd hefyd i bob un o'r Gwasanaethau amlygu eu barn o ran sefyllfa'r gwasanaeth yn nhermau'r rhagolygon y bydd yn gwella yn y dyfodol. Gwnaed hyn trwy ddefnyddio'r meini prawf isod, a gellir cael mynediad iddynt yn Atodiad 'A'A':

- A. Rhagorol – Tebygol iawn. Mae gan y gwasanaeth hanes rhagorol o ran ei allu i wella, ac mae ganddo'r capasiti i gefnogi gwasanaethau eraill i wneud yn well
- B. Da – Gwasanaeth effeithiol sydd eisoes yn gwneud yn dda, ac mae'n gwybod pa feysydd y mae angen eu gwella. Trwy ganfod y gefnogaeth iawn a rhoi camau gweithredu ar waith, mae gan y gwasanaeth y potensial i wneud yn well fyth

- C. Digonol – Mae angen gwella'r gwasanaeth, ac mae angen ei helpu i ganfod y camau i wella, neu i wneud newidiadau'n gyflymach trwy drafodaethau â'r Uwch Dim Arweinyddiaeth
- D. Anfodhaol – Mae angen gwella'r gwasanaeth yn sylweddol, ac mae angen iddo dderbyn cymorth ar unwaith

Gyda'i gilydd, mae'r gwerthusiad o berfformiad, yn ogystal â gwireddu'r rhagolygon y bydd gwasanaethau'n gwella yn y dyfodol, a gyflwynir i aelodau etholedig ac a fydd yn destun craffu ganddynt, yn darparu darlun cyfredol a chywir o sefyllfa'r gwahanol wasanaethau o'u safbwynt hwy, ac mae'n darparu rhan o'r dystiolaeth ar gyfer yr Hunanasesiad corfforaethol hwn.

Trwy gydol y naw mlynedd diwethaf, bu'r Cyngor yn gwella ac yn aeddfedu'r modd y mae'n esblygu'r fframwaith rheoli perfformiad.

Mae'r hunanwerthusiad hwn yn crynhoi casgliad y gwaith hwnnw ar gyfer 2021/22, ac yn gwerthuso perfformiad cyffredinol y Cyngor, a sgoriwyd gan ddefnyddio'r un dulliau â'r rheiny a amlinellwyd yn flaenorol.

DRAFT

A. Rheoli Perfformiad

Cyflwyniad

Er mwyn cael darlun trylwyr, teg a chyflawn o ansawdd rheoli perfformiad o fewn y Cyngor, bydd yr adran hon o'r hunanasesiad yn dwyn ynghyd gwybodaeth am Adroddiadau Perfformiad, Gwasanaethau i Gwsmeriaid, a Llywodraethu a Chydymffurfiaeth. Trwy ddod â'r rhain ynghyd, gellir dangos ein perfformiad fel sefydliad, ynghyd â'n diwylliant a'r modd yr ydym yn rheoli newid, fel tystiolaeth i gefnogi'r casgliad cyffredinol.

Caiff tystiolaeth o'r adroddiadau a'r gweithgareddau a ganlyn a gyflawnwyd trwy gydol y flwyddyn eu defnyddio hefyd fel dogfennau ategol:

- [Yr Adroddiad Perfformiad Blynyddol](#)
- [Yr Adroddiad Llywodraethu Blynyddol](#)
- Adolygiadau o Wasanaethau
- [Adroddiad Blynyddol Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol](#)
- [Y Cod Llywodraethu Lleol](#)
- [Adroddiadau chwarterol ar y Cerdyn Sgorio](#)

ac maent yn dangos y perfformiad yn erbyn dangosyddion, yn ogystal ag yn darparu tystiolaeth o'r camau gweithredu a gwblhawyd yn ystod y cyfnod.

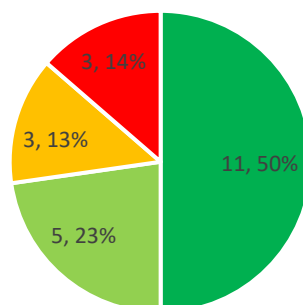
Adrodd ar Berfformiad

Trosolwg

O edrych ar y modd y mae'r Cyngor yn adrodd ar berfformiad, ceir tystiolaeth bod y graddiad cyffredinol yn 'dda'. Mae'n galonogol cael nodi y cafodd pob Gwasanaeth ond un eu graddio'n dda neu'n well fel rhan o'u hunanasesiad eu hunain o'u gwasanaeth. Yr unig wasanaeth a raddiwyd yn ddigonol oedd y Gwasanaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd, yn bennaf oherwydd y lefelau perfformiad o fewn y swyddogaeth Cynllunio. Nodir hefyd y cafodd dau wasanaeth, sef Tai a Thrawsnewid, eu graddio'n Rhagorol fel rhan o'r Adolygiadau Gwasanaeth, o ganlyniad i'r gefnogaeth a roddwyd ganddynt mewn ymateb i'r heriau'r pandemig.

O ran y dangosyddion yng nghyswllt y Cerdyn Sgorio Corfforaethol, roedd eu perfformiad, o ganlyniad i'w meincnodi yn erbyn awdurdodau eraill yng Nghymru yn 2018/19 (y canlyniadau a gyhoeddwyd ddiwethaf) yn dda, a oedd yn golygu bod Cyngor Sir Ynys Môn wedi'i raddio'n ail yn gyffredinol ar gyfer y flwyddyn benodol honno. O ran perfformiad y Cyngor yn 2018/19, nodwyd y canlyniadau fel a ganlyn -

Dangosyddion MAC 2018/19

■ Chwarterel Uchaf ■ Canolrif Uchaf ■ Canolrif Isaf ■ Chwarterel Isaf

Oherwydd y pandemig Covid-19, fe gafodd y broses o gasglu dangosyddion mesurau atebolrwydd cyhoeddus (MAC) ar gyfer 2019/20 ei chanslo, a dim ond nifer fechan oedd wedi'u coladu yn ystod 20/21. O ganlyniad i hyn, mae'r Cyngor yn cydnabod perfformiad 2018/19, ac yn defnyddio hwn fel llinell sylfaen ar gyfer dod i gasgliad ynghylch perfformiad presennol.

Roedd targedau perfformiad y Cyngor ar gyfer 2021/22 yn seiliedig ar berfformiad y flwyddyn flaenorol, ynghyd ag effaith y pandemig Covid-19.

Ar ddiwedd Ch3 (Rhagfyr 2021), roedd y mwyafrif (82%) o ddangosyddion perfformiad adroddiad monitro perfformiad chwarterol y cerdyn sgorio yn uwch na'r targed, neu o fewn lefel oddefiant o 5% o'u targedau.

Fodd bynnag, nodir na chafodd unrhyw ddangosyddion eu cytuno ar lefel genedlaethol o ran y modd y mae ysgolion yn perfformio, ac mae hyn yn parhau i fod yn her o safbwynt ceisio darparu tystiolaeth o berfformiad addysgol ar lefel gorfforaethol. Wedi dweud hynny, ni chafodd unrhyw ysgolion eu harolygu gan Estyn yn ystod y cyfnod hwn.

Mae'n galonogol cael gweld y dystiolaeth hon, ac mae'r **Adroddiad Perfformiad Blynyddol** ar gyfer 2020/21 (a gyhoeddwyd ym mis Hydref 2021) hefyd yn dangos y gwaith a gyflawnwyd trwy gydol y flwyddyn. Mae'n datgan **“Ar ddiwedd blwyddyn heriol i bawb, mae'n galonogol cael nodi, o ran gweddill y dangosyddion a adroddwyd ar ddiwedd y flwyddyn (33 o ddangosyddion), roedd y mwyafrif (70%) ohonynt wedi perfformio'n uwch na'r targed neu o fewn lefel oddefiant o 5% o'u targedau.”**

Roedd rhai o'r prif bethau a gyflawnwyd yn cynnwys –

Adeiladwyd **10** uned fusnes newydd yn Stad Ddiwydiannol Penrhos yn ystod y flwyddyn, a chanddynt denantiaid lleol

Diogelwyd **£110,000** gan yr Awdurdod Datgomisiynu Niwclear i gyflenwi blwyddyn gyntaf Cynllun Adfywio Economaidd Gogledd Ynys Môn

Cafodd **11 o fusnesau** gyllid o Gronfa Grantiau Gogledd Ynys Môn sydd wedi helpu i:

- greu neu ddiogelu **39** o swyddi lleol,
- creu **30** o gyfleoedd hyfforddi, a
- chreu **96** o gyfleoedd gwirfoddoli

Sefydlwyd menter gydweithredol â **Grŵp Llandrillo-Menai** i ddatblygu **Fframwaith Brentisiaethau** ar gyfer Gogledd Ynys Môn i helpu i ddarparu **cyfleoedd ar gyfer prentisiaethau at y dyfodol** yn yr ardal

Daeth Pwyllgor Gwaith Cyngor Sir Ynys Môn i gytundeb ynghylch **dyfodol y ddarpariaeth o ran ysgolion cynradd yn ardal Llangefni**

Yn ystod y rhan gyntaf o'r flwyddyn, roedd ysgolion yn gweithredu o dan amodau argyfwng oherwydd y pandemig coronafeirws.

Roeddynt yn darparu **canolfannau gofal i blant bregus ac i blant weithwyr allweddol**, ac yn darparu gwersi a gweithgareddau digidol i'w cyflawni adref ar gyfer pob myfyriwr

Yn ystod blwyddyn o newid mawr, daeth **ein cymunedau** ynghyd gyda channoedd o gymdogion, aelodau teulu a ffrindiau'n rhoi cymorth i bobl y mae angen cymorth arnynt fwyaf. Mae'r cysylltiad cryf hwn dros y flwyddyn wedi helpu'r **Cyngor** a'n partneriaid, **Menter Môn** a

Medrwn Môn, i adeiladu ar y sylfaen o **wirfoddolwyr** a sefydlwyd o fewn ein cymunedau ers dechrau'r pandemig

Er mwyn **mynd i'r afael â thlodi bwyd** a bwyd sy'n mynd i safleoedd tirlenwi, fe aeth y Cyngor ati, ar y cyd â phartneriaid lleol, i gyflwyno cynllun **Bwyd Da Môn / Môn Good Food**

Roedd nifer yr aelwydydd a leolwyd mewn **llety brys** yn ystod 2020-21 yn amrywio o rhwng **27 i 63 o unigolion a theuluoedd** bob nos. Dyma'r nifer **uchaf** a mwyaf cyson o aelwydydd y mae'r Gwasanaeth wedi darparu ar eu cyfer. Mewn cymhariaeth, lleolwyd rhwng 3 a 26 o aelwydydd mewn llety brys bob nos yn ystod 2019-20.

Fe gafodd y contract prydau ysgol ei ail-dendro. Bydd **disgyblion oedran cynradd** ledled yr ynys yn derbyn **prydau am bris gostyngedig** ac felly byddant yn eu gwneud yn fwy fforddiadwy i deuluoedd ar yr ynys mewn cyfnod o gostau byw cynyddol

Mae'r newid i dechnoleg ddigidol yn parhau i gyflymu o fewn ysgolion lle defnyddiwyd **grantiau gan Lywodraeth Cymru** i alluogi ysgolion i dderbyn rhagor o gyfrifiaduron **Chromebook**

Defnyddiwyd cyllid o gronfa **ICF Llywodraeth Cymru** i brynu **eiddo yng nghanol y dref yn Llangefni**, i gefnogi **Mencap Môn** a darparu Hyb ar eu cyfer yng nghanol Ynys Môn

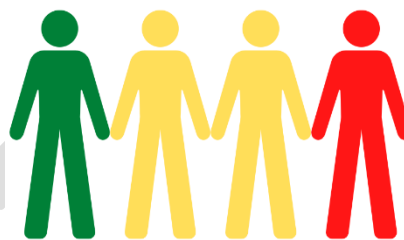
I weld rhagor o wybodaeth o'r adroddiad hwn, ac i weld adroddiadau cysylltiedig eraill, ewch i www.ynysmon.llyw.cymru/cynllunycyngor

Yn dilyn Arolwg Sicrwydd gan Arolygiaeth Gofal Cymru ym Mehefin 2021, cadarnhawyd ganddynt fod ein Gwasanaethau Plant a Theuluoedd a'n Gwasanaethau Oedolion yn parhau i gyflawni eu dyletswyddau statudol. Roedd y Gwasanaethau Oedolion a'r Gwasanaeth Plant a Theuluoedd yn dal i allu perfformio a chyflawni'r mwyafrif o'u targedau, mewn cyfnod o bwysau a heriau parhaus o ganlyniad i effeithiau'r pandemig.

Mae'r cyfuniad o dystiolaeth yn nodi'n glir bod perfformiad y Cyngor yn gyffredinol yn **DDA** a ddiffinnir fel "**Llawer o gryfderau a dim meysydd pwysig y mae angen eu gwella'n sylweddol**".

Tra bu'r perfformiad yn galonogol, mae'n bwysig nodi ein bod ar daith barhaus tuag at wella ein gwasanaethau, a byddwn bob amser yn canfod meysydd sydd angen eu gwella a'u moderneiddio.

Un agwedd y bydd angen i ni ganolbwyntio arni yw sicrhau bod staff yn ymwybodol o berfformiad y Cyngor, gan fod arolwg staff 2022 yn cydnabod mai dim ond **1 o bob 4 aelod staff sy'n gwbl ymwybodol** o berfformiad y Cyngor, gyda **2 o bob 4 yn ymwybodol i ryw raddau**.

Meysydd i'w Gwella

Yn ystod 2022/23, y **gwelliannau allweddol a dargedir** yw:

Maes i'w wella	Sicrwydd
Parhau i fonitro a gwella'r dangosyddion a effeithiwyd gan y pandemig coronafeirws i sicrhau y caiff unrhyw risgiau cysylltiedig eu rheoli'n briodol	Adroddiadau Monitro Chwarterol y Cerdyn Sgorio
Gwella'r dangosydd o ran canran y gwastraff a gaiff ei aildefnyddio, ei ailgylchu neu ei gompostio, a chyflawni targedau Llywodraeth Cymru cyn gynted â phosibl	Adroddiadau Monitro Chwarterol y Cerdyn Sgorio
Gwella perfformiad o fewn y gwasanaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd, gyda sylw arbennig i ddangosyddion o fewn y swyddogaeth Cynllunio	Adroddiadau Monitro Chwarterol y Cerdyn Sgorio
Defnyddio meddalwedd i ddod yn fwy ymwybodol o ddata ac yn fwy gwybodus i wneud penderfyniadau hyd yn oed mwy effeithiol yn seiliedig ar dystiolaeth	Y Bwrdd Rhaglen
Datblygu modd i gyfathrebu perfformiad y Cyngor i gynulleidfa ehangach o ran staff	Y Tîm Arweinyddiaeth

Gwasanaethau i Gwsmeriaid

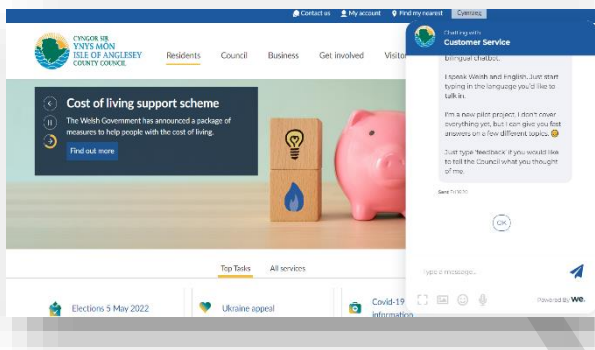
Trosolwg

Roedd y mwyafrif o'r gwasanaethau'n graddio eu perfformiad yn Dda.

Yr unig Wasanaeth oedd wedi cael ei raddio'n **Rhagorol** oedd y gwasanaeth **Dysgu** oherwydd y gwaith o fewn ysgolion trwy gydol blwyddyn arall o ansicrwydd o ganlyniad i'r pandemig. Roedd ethos 'un tîm' rhwng ysgolion a'r Gwasanaeth Dysgu'n sicrhau meddylfryd 'Tîm Ynys Môn' trwy'r cyfnod cyfan. Cyflwynodd yr ysgolion swigod ysgol a dysgu cyfunol, a ddilynwyd gan fenthyca cyfrifiaduron Chromebook i deuluoedd nad oedd yn gallu fforddio prynu gliniaduron i'w plant.

Bu **strategaeth ddigidol** y Cyngor a'i alluogrwydd digidol yn hanfodol o ran cynnal parhad busnes yn ystod cyfnod dwy flynedd y pandemig (yn ogystal â dewrder ac ymroddiad staff rheng flaen).

Mae rhai o'r newidiadau a'r **gwelliannau digidol** a wnaed yn cynnwys:

- Gallu archebu ymweliad â'r canolfannau ailgylchu trwy'r wefan, mae'r trefniant hwn yn parhau yng Nghanolfan Gwalchmai hyd heddiw
- O ran prynu'r gwasanaeth gwastraff gardd gwyrdd trwy'r wefan, gwelwyd tua 70% o'r ceisiadau'n manteisio ar fynediad i'r gwasanaeth yn ddigidol
- Ceir tystiolaeth y gwneir y mwyafrif o'r ceisiadau a'r ail-geisiadau ar gyfer bathodynau glas trwy ein darpariaeth ddigidol
- Gellir cyflwyno, gweld ac olrhain ceisiadau cynllunio trwy'r porth cynllunio digidol
- Erbyn hyn, gellir gwneud cais am drwydded tacsï trwy'r wefan
- Gellir hysbysu'r Cyngor ynghylch problemau o ran tipio anghyfreithlon / goleuadau stryd trwy'r wefan hefyd
- Mae'r Gwasanaeth Tai wedi mabwysiadu dull electronig gwell ar gyfer gwneud ceisiadau yng nghyswllt tai, hawliau lles a digartrefedd

Mae pob dangosydd o dan yr is-bennawd 'newid cyfrwng digidol' o fewn y Cerdyn Sgorio Corfforaethol wedi gweld perfformiad gwell na chanlyniadau blaenorol, ac wedi cynyddu o flwyddyn i flwyddyn, sydd felly'n caniatáu i ragor o ddinasyddion gael mynediad i wasanaethau ar adeg ac mewn lle sy'n gyfleus iddynt hwy.

Tra gellir ystyried bod y datblygiadau hyn yn rhai cadarnhaol, daw risgiau yn eu sgil hefyd. Trwy ei gofrestr risg strategol, mae'r Cyngor yn cydnabod y risgiau hyn o safbwynt mynediad, llywodraethu a chymorth, ac yn gweithio i'w lliniaru lle bo hynny'n bosibl, er mwyn sicrhau cydraddoldeb o ran mynediad.

Rhestrir isod rhai o'r gweithgareddau eraill yng nghyswllt gwasanaethau i gwsmeriaid (**nad ydynt yn rhai digidol**) yr ymgwymerwyd â hwy gan y Gwasanaethau ers dechrau'r pandemig, ac y cafwyd tystiolaeth ohonynt o fewn yr adolygiadau o'r gwasanaethau yn 2021:

- Roedd pob gwasanaeth yn cadw at y [Siarter Gofal Cwsmeriaid](#) er gwaethaf y pandemig;

- Gwnaed dros 2,600 o alwadau lles i denantiaid y Cyngor i sicrhau eu lles ac i'w hysbysu ynghylch gwasanaethau ymateb cymunedol yn ystod y pandemig;
- Roedd y **Gwasanaethau Tai** hefyd yn gydran hanfodol yn y gwaith o sefydlu prosiect Neges, a oedd yn danfon eitemau hanfodol i'r gymuned yn ystod y panedmig, a oedd yn cynnwys bwyd;
- Bu'r **Gwasanaeth Adnoddau** yn gyfrifol am nifer o weithgareddau ychwanegol yng nghyswllt Covid-19, fel prosesu ceisiadau grant ar gyfer busnesau ledled yr ynys;
- Gwelodd y **Gwasanaeth Dysgu** sawl newid o ran y modd y darparwyd addysg i fyfyrwyr yn ystod y pandemig. Roedd newid i ddysgu ar-lein yn golygu y bu rhaid i athrawon a myfyrwyr fel ei gilydd ddysgu'n gyflym i addasu i drefn newydd. Fe drawsnewidiwyd ysgolion yn Hybiau Gofal i blant gweithwyr allweddol a myfyrwyr a oedd yn agored i niwed. Rhoddodd pob ysgol arweiniad newydd ar waith o ran diogelwch.
- Gwelodd y **Gwasanaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd** gynnydd sylweddol o ran gwaith yr Uned Gwarchod y Cyhoedd o safbwynt sicrhau bod busnesau'n cadw at Ddeddf Coronafeirws (Cymru). Ar yr adegau nad ydynt yn gwneud hynny, rhoir hysbysiadau gorfodi ar waith i gadw preswylwyr yn ddiogel.
- Mae Canolfannau Hamdden wedi rhoi gweithdrefnau newydd ar waith i sicrhau y caiff cwsmeriaid a staff eu cadw mor ddiogel â phosib wrth ddefnyddio'r gwasanaeth. Ar yr adegau y bu'r canolfannau ar gau, fe gafodd y staff eu hadleoli i weithio gyda'r tîm Profi, Orlhain a Diogelu (TTP) ynghyd â helpu i ddanfoni parseli bwyd a PPE.
- Adeolwyd staff Môn Actif i ysgolion i gynorthwyo pan nad oedd athrawon cyflenwi ar gael i agor ystafelloedd dosbarth, a oedd yn sicrhau parhad y profiadau dysgu ar gyfer plant a phobl ifanc.
- Roedd y Canolfannau Hamdden hefyd wedi agor eu drysau i weithgareddau eraill fel y Gwasanaethau Mamolaeth ac ar gyfer profi'r gymuned ar lefel dorfol yn ardal Ynys Gybi.
- Gwelodd y Gwasanaethau i Oedolion un o'r effeithiau mwyaf ar eu gwasanaethau yn ystod cyfnod y pandemig, pan fu rhaid gwahardd unrhyw ymweliadau â Chartrefi Gofal. Roedd hyn yn golygu mai'r staff oedd yr unig wynebau cyfarwydd y bu modd i breswylwyr cartrefi gofal eu gweld am gyfnod hir.
- Gwelodd y **Gwasanaethau Plant a Theuluoedd** roi 'ap' ar waith o'r enw 'Newid', sy'n ceisio gwella'r modd yr oedd plant yn dangos eu hemosiynau yn ystod y pandemig.

Dengys yr enghreifftiau hyn bod y Cyngor wedi addasu a moderneiddio ei ddarpariaeth a'i ddulliau gweithio i gyflawni gofynion cwsmeriaid a gwella ei wasanaethau i gwsmeriaid yn ystod y 12 mis diwethaf.

Yn ogystal, roedd yr arolwg staff diweddaraf (2022) yn nodi –

Roedd **88% o'r staff** yn teimlo bod profiadau cadarnhaol i gwsmeriaid yn bwysig i'r Cyngor

Roedd **78%** yn teimlo bod y Cyngor yn gwrando ar ei breswylwyr

Hefyd roedd **82%** yn teimlo bod syniadau gan staff o ran gwella profiadau cwsmeriaid yn cael eu hannog a'u gwerthfawrogi

Felly, ar y cyfan, o ystyried y dystiolaeth a'r drafodaeth a ddangoswyd trwy'r Adolygiadau Gwasanaeth a'r enghreifftiau a ddarparwyd uchod, mae'r perfformiad o ran Gwasanaethau i Gwsmeriaid yn **DDA**.

Meysydd i'w Gwella

Yn ystod 2022/23, y **gwelliannau allweddol a dargedir** yw:

Maes i'w wella	Sicrwydd
Rhoi mwy o gyfleoedd i breswylwyr a rhanddeiliaid i sicrhau y clywir eu llais trwy fabwysiadu strategaeth cyfranogiad y cyhoedd sydd wedi'i hadolygu a'i hailwampio ar gyfer y cyfnod ar ôl y pandemig	Y Pwyllgor Gwaith
Cael adborth ar brofiadau cwsmeriaid o ran y System Ffôn Gorfforaethol a'r switsfwrdd i lywio gwelliannau at y dyfodol	Tîm Arweinyddiaeth
Parhad pellach y newid o ran y sianel ddigidol trwy lansio 'Sgwrsfot' dwyieithog 'Mona' i hwyluso chwiliadau digidol a wneir gan gwsmeriaid ynghyd â phrofiadau ar-lein	Tîm Arweinyddiaeth
Moderneiddio ein dulliau gweithio, o wasanaethau i gwsmeriaid i brofiad mwy cyflawn i gwsmeriaid	Tîm Arweinyddiaeth

Llywodraethu a Chydymffurfiaeth

Trosolwg

Mae'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn elfen allweddol o fframwaith llywodraethiant y Cyngor. Ei swyddogaeth yw darparu adnodd annibynnol, ar lefel uchel, i gefnogi llywodraethiant da, ynghyd â rheolaeth gadarn o ran cyllid cyhoeddus, ac i ddarparu sicrwydd annibynnol i'r rheiny sy'n gyfrifol am lywodraethu' o ran digonolrwydd y fframwaith rheoli risg, yr amgylchedd rheolaeth fewnol, ynghyd ag uniondeb y prosesau adrodd a llywodraethiant ariannol. Mae'r adroddiad cyhoeddus blynyddol yn dangos y modd y mae'r pwyllgor wedi cyflawni ei gyfrifoldebau.

Cefnogir y datganiad hwn hefyd gan ganfyddiadau'r adolygiadau o wasanaethau, a oedd yn darparu tystiolaeth bod Gwasanaethau'n perfformio'n dda, gyda phob un ond un wedi'u graddio'n Dda o fewn yr Adolygiadau Gwasanaeth. Mae gan bob gwasanaeth **strwythurau rheoli / llywodraethiant da** ac maent yn cynnal **cyfarfodydd portffolio rheolaidd**.

Yn ôl **Adroddiad Blynyddol** diweddaraf yr **Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth (UBRG/SIRO)** a drafodwyd yn y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 21^{ain} Medi 2021, "*mae trefniadau llywodraethu diogelu data y Cyngor wedi cyrraedd lefel ddigonol o aeddfedrwydd, ac wedi gwreiddio yn ddigonol yn niwylliant y Cyngor i'w alluogi i nodi newidiadau a gwelliannau angenrheidiol mewn ffordd organig a heb ymyrraeth gan reoleiddwyr allanol i sbarduno newid. Mae gan y Cyngor fecanweithiau a phrosesau ar waith i sicrhau fod gwybodaeth allweddol am gydymffurfio â gofynion llywodraethu gwybodaeth yn cael ei chofnodi a'i dadansoddi fel bod modd sicrhau ymateb prydlon, newid gweithredol a datblygiad wedi'i dargedu.*"

Mae'r farn hon yn cyd-fynd â'r hunanasesiadau a luniwyd gan y Gwasanaethau.

Mae cydymffurfiaeth â pholisïau corfforaethol yn dal i fod yn dda, gyda'r defnydd o'r **Porth Polisi** yn helpu i sbarduno cydymffurfiaeth, a rhoddir diweddariadau rheolaidd i'r Prif Weithredwr a Phenathiaid Gwasanaethau.

Mae'r system '4Policy' yn darparu'r sicrwydd bod polisïau'n cael eu darllen a'u deall, sy'n lleihau'r risg o ran staff yn peidio â chydymffurfio â pholisïau corfforaethol.

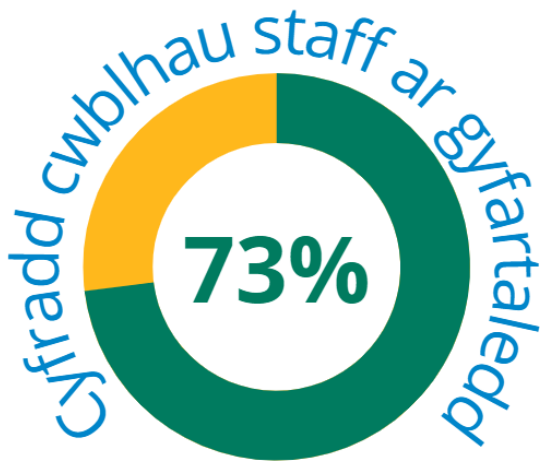
Y gyfradd gwblhau gyfartalog ar hyn o bryd, o ran staff sy'n cwblhau'r ddau bolisi ar y **Porth Polisi**, yw 95% o'r staff cymwys. Mae 5% sy'n weddill, nad ydynt wedi cwblhau'r modiwlau, yn cynnwys aelodau staff newydd, staff sy'n absennol neu ar wyliau blynyddol, ynghyd â staff nad ydynt wedi cwblhau'r gwaith.

Gellir gweld dadansoddiad llawn [yma](#).

Tra bo'r hyn a nodir uchod yn gadarnhaol, nid yw'r Porth Polisi yn cynnwys yr holl staff, ac amcangyfrifir nad yw 700 o staff, nad ydynt yn staff ysgol, yn cael mynediad i'r Porth. Nid yw unrhyw rai o'n staff a leolir mewn ysgolion yn cael mynediad i'r Porth Polisi ychwaith, ond mae'r holl bolisïau ar gyfer ysgolion ar gael ar MonIT ac yn hygyrch i staff a leolir mewn ysgolion.

Mae'r Gwasanaeth Dysgu ar hyn o bryd yn archwilio opsiynau o ran y modd gorau i fonitro cydymffurfiaeth staff a leolir mewn ysgolion gyda'r polisïau.

Fodd bynnag, mae'r gyfradd gwblhau o ran y modiwlau e-ddysgu ar y 'Learning Pool' yn is. Ceir sawl rheswm dros hyn, gan gynnwys mynediad i liniaduron o ran rhai aelodau staff. Cynhwysir cyfanswm nifer staff yr awdurdod, gan gynnwys staff a leolir mewn ysgolion, yn ogystal â'r amser ychwanegol a fynnir i gwblhau'r modiwlau. Mae'r gwaith yn parhau er mwyn gwella'r gyfradd.

Mae'n ofynnol i ni gydymffurfio a Safonau'r Iaith Gymraeg:

- Cyflenwi gwasanaethau Cymraeg;
- Llunio polisi mewn modd sy'n hyrwyddo'r Gymraeg;
- Gweithredu trwy gyfrwng y Gymraeg;
- Hybu'r Gymraeg;
- Cadw cofnodion ynglŷn â'r Gymraeg.

Cynhaliodd swyddfa Comisiynydd y Gymraeg ymarferiad siopwr cudd ar y Cyngor yn ystod 2019-20, ac o ran perfformiad y Cyngor, daeth i'r casgliad **“roedd canlyniadau eich sefydliad yn ystod yr arolygon yn ganmoladwy iawn ac nid oes unrhyw faterion yn codi o'r canlyniadau sydd angen sylw”**.

Yn ychwanegol i'r adroddiad hwn o flynyddoedd blaenorol, fel rhan o'i broses hunanreoleiddio, cynhaliodd y Cyngor arolwg yn ystod y flwyddyn gyda phob Gwasanaeth i sicrhau eu bod yn dal i gyflawni'r safonau yn ystod y pandemig Covid-19. Daeth yr Adroddiad Blynyddol ar Safonau'r Iaith Gymraeg, a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio ym Mehefin 2021, i'r casgliad **“nad oes heriau o ran cydymffurfio â'r Safonau Iaith a darparu gwasanaeth i'n cwsmeriaid yn eu dewis iaith.”**

Gellir cael rhagor o wybodaeth yn ein [Hadroddiad Blynyddol ar Safonau'r Iaith Gymraeg](#).

Mae **Datganiad Llywodraethu Blynyddol** yn rhoi sicrwydd bod y Cyngor yn cydymffurfio â'r egwyddorion craidd (ac ategol) sydd yn y 'Framework for Delivering Good Governance in Local Government' (CIPFA / Solace, 2016). Yn ystod 2021, cafwyd sicrwydd bod yr Awdurdod yn cydymffurfio â phob un o'r saith egwyddor graidd:

Egwyddorion Craidd y Fframwaith	Asesiad Cyffredinol	Casgliad yr Hunanasesiad
Egwyddor A: Ymddwyn yn ddiwyll, gan ddangos ymrwymiad cryf i werthoedd moesegol a pharchu'r rheol gyfreithiol	Da	Mae gan y Cyngor Sir brosesau gwneud penderfyniadau clir a thryloyw sy'n ymgorffori gwerthoedd moesegol cryf ac sy'n gyfreithlon. Mae'r codau ymddygiad yn nodi'r disgwyliadau ar gyfer ymddwyn yn onest.

Egwyddorion Craidd y Fframwaith	Asesiad Cyffredinol	Casgliad yr Hunanasesiad
Egwyddor B: Sicrhau natur agored ac ymgysylltiad cynhwysfawr â rhanddeiliaid	Da	Mae'r Cyngor yn bodoli i wasanaethu ei drigolion ac mae'n ddibynnol ar amrywiaeth eang o randdeiliaid i weithio'n effeithiol mewn partneriaeth. Mae mecanweithiau ymgysylltu ac ymgynghori ar waith.
Egwyddor C: Diffinio canlyniadau yn nhermau manteision economaidd cynaliadwy, cymdeithasol, diwylliannol ac amgylcheddol	Da	Mae'r Cyngor Sir yn gweithio gyda chymunedau i gynllunio canlyniadau. Wrth bennu polisïau a strategaethau, mae'r Cyngor Sir yn edrych ar ganlyniadau yn y tymor hir, gan ystyried manteision economaidd, cymdeithasol, diwylliannol ac amgylcheddol cynaliadwy.
Egwyddor D: Pennu'r ymyriadau sy'n angenrheidiol i sicrhau ein bod yn cyflawni'r canlyniadau a fwriedir hyd eithaf ein gallu	Da	Mae'r Cyngor Sir yn gwneud penderfyniadau ar ymyriadau yn seiliedig ar ei weledigaeth glir ar gyfer gwasanaethau, gan ymgysylltu â chymunedau, rheoleiddwyr ac arbenigedd ymarferol swyddogion gwasanaeth proffesiynol. Mae'r cyfuniad hwn yn arwain at optimeiddio cyflawniad y deilliannau a fwriedir.
Egwyddor E: Datblygu capasiti'r endid, ynghyd â gallu ei arweinyddion a'r unigolion ynddo	Da	Mae'r Cyngor Sir â'r strwythurau a'r arweinyddiaeth briodol yn ei lle a phobl a chanddynt y sgiliau a'r cymwysterau cywir i sicrhau ei fod yn gweithredu'n effeithlon ac yn effeithlon er mwyn cyflawni'r canlyniadau a ddeisyfir. Bod polisïau a strategaethau clir yn eu lle i brofi bod ganddo'r capasiti i gyflawni'r hyn sy'n ofynnol ohono ynghyd â'r capasiti gweithredol.
Egwyddor F: Rheoli risgiau a pherfformiad drwy reolaeth fewnol gadarn a rheolaeth ariannol gyhoeddus gref	Da	Mae gan y Cyngor system rheoli perfformiad effeithiol sy'n hwyluso cyflawniad effeithiol ac effeithlon ei wasanaethu. Mae rheoli risg a rheolaethau mewnol yn rhannau hanfodol a phwysig o'r system rheoli perfformiad ac maent yn angenrheidiol ar gyfer cyflawni'r canlyniadau sydd yng Nghynllun y Cyngor.
Egwyddor G: Gweithredu arferion da o ran tryloywder, adrodd ac archwilio	Da	Mae Aelodau Etholedig y Cyngor a'r Uwch Reolwyr yn atebol am wneud penderfyniadau a darparu gwasanaethau sy'n cael eu cefnogi gan archwiliadau mewnol ac allanol. Mae gweithgareddau'n cael eu hymgymryd â nhw mewn dulliau tryloyw a chlir y gall cydranddeiliaid eu deall ac ymateb iddynt.

Ceir rhagor o wybodaeth am y Datganiad Llywodraethu Blynyddol, gan gynnwys y dystiolaeth ategol, ar ein [gwefan](#).

Ar y cyfan, ceir tystiolaeth ddigonol i gefnogi perfformiad **DA** ar gyfer yr adran hon.

Meysydd i'w gwella

Rhestrir isod y meysydd i'w gwella a nodwyd ar gyfer yr adran Llywodraethu a Chydymffurfiaeth:

Maes i'w wella	Sicrwydd
Sicrhau bod yr holl staff yn cydymffurfio â pholisïau trwy ddefnyddio'r Porth Polisi, a bod staff nad ydynt yn gallu cael mynediad i'r Porth Polisi yn gallu adolygu a derbyn y polisïau mewn modd sy'n gweithio iddynt hwy Dylai'r Gwasanaeth Dysgu'n arbennig nodi opsiynau o ran y modd gorau i fonitro cydymffurfiaeth staff a leolir mewn ysgolion gyda'r polisïau	Y Tîm Arweinyddiaeth
Gweithredu'r model 'tair llinell sicrwydd' fel un dull o gasglu gwybodaeth i gynorthwyo i fapio sicrwydd ar gyfer y Cyngor	Y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
Gwella cydymffurfiaeth staff yn erbyn yr holl fodiwlau e-ddysgu ar y Learning Pool	Y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol

DRAFT

B. Defnyddio Adnoddau

Cyflwyniad

O ran cyflawni ei ddyletswydd i ddefnyddio ei adnoddau mewn modd economaidd ac effeithlon, mae'r rhan hon o'r hunanasesiad yn rhoi sylw arbennig i'r modd y mae'r Cyngor yn rheoli ei bobl, ei gyllid, ac yn gweithio mewn partneriaeth i gyflawni ei nodau a'i amcanion.

Mae'r meysydd hyn yn darparu'r sicrwydd o ran p'un a ydynt yn cael eu defnyddio'n effeithiol ai peidio, a ph'un a fydd modd gwneud gwelliannau yn y flwyddyn i ddod.

Rheoli Pobl

Trosolwg

Yn gyffredinol, mae'r dystiolaeth yn dangos perfformiad **DA**.

Mae mentrau corfforaethol y llwyddwyd i fwrw ymlaen â hwy yn ystod y flwyddyn gan y swyddogaeth Adnoddau Dynol yn cynnwys:

- Ailgyflwyno'r rhaglen Hyfforddeion Corfforaethol
- Lansio Rhaglen Rheoli Môn (dull 3 haen i ddatblygu staff)
 - Rhaglen Academi Môn
 - Arweinyddion Môn
 - Twf a Datblygu Talent
- Datblygu polisi peilot 'gweithio Hybrid' ar gyfer staff a leolir mewn swyddfa

Mae'r **lefelau salwch** ar gyfer 2021/22 wedi cyflawni eu targed, a gellir eu cymharu â lefelau perfformiad y flwyddyn flaenorol. Gwelwyd gwelliannau o ran rheoli salwch o fewn Gwasanaethau, ynghyd â monitro gan y swyddogaeth AD, ac ymwybyddiaeth staff o bolisiau a phrotocolau a chydymffurfiaeth â hwy.

Ar y cyfan, bu nifer y **swyddi gweigion** yn isel, ond maent yn cynyddu, fel y mae'r gyfradd o ran **trosiant staff**.

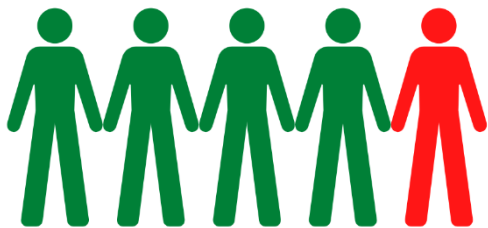
Ar gyfartaledd, roedd y lefel o ran trosiant staff yn 10% ar gyfer 2021/22, sy'n cymharu'n ffafriol â chyfartaledd y diwydiant o 15.5% ar gyfer trosiant staff.

Mae pob gwasanaeth wedi llunio drafft o'u **cynlluniau datblygu gweithlu** - dylai'r rhain fod yn ddogfennau byw, gyda'r holl faterion o ran y gweithlu a rheoli staff yn cael eu cydnabod fel maes blaenoriaeth i reolwyr ar bob lefel.

Cyflwynwyd proses Sgwrs Flynyddol Ar-lein (rhwng rheolwyr a staff unigol) trwy 'Learning Pool' yn ystod y 12 mis diwethaf i sicrhau y cynhelir sgysysau blynyddol rhwng rheolwyr a staff, ac y darperir tystiolaeth ohonynt i sicrhau eglurder o ran cyfeiriad, y disgwyliadau o ran perfformiad, a lles staff.

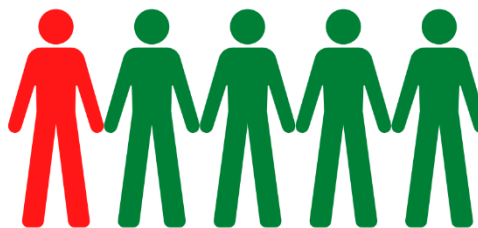
Mae canlyniadau'r arolwg staff (2022) hefyd yn cefnogi'r sgôr Da o ran rheoli pobl.

Gellir gweld enghreifftiau o'r canlyniadau isod:

Mae 4 o bob 5 aelod staff yn teimlo'n **falch** o gael gweithio i'r Cyngor

Byddai 4 o bob 5 aelod staff yn **argymell** y Cyngor fel cyflogwr

Mae 3 o bob 4 aelod staff yn credu bod eu gwaith yn cael ei **werthfawrogi** gan y Cyngor

Mae 3 o bob 4 aelod staff yn **siarad yn gadarnhaol** am y Cyngor i eraill

Mae'r canfyddiad 'da' hwn o safbwynt rheoli pobl yn Ebrill 2022, ynghyd â'r arolwg staff diweddaraf, yn adeiladu ar ganlyniadau arolwg staff 2020, a oedd yn cwestiynu'r modd yr oedd staff yn gwerthfawrogi'r gyfarwydddeb ddiwygiedig i weithio adref.

Tra bo hyn yn adlewyrchu sefyllfa gadarnhaol, nodir y bu anhawster o ran recriwtio a chadw staff yn fater a godwyd mewn Adolygiadau Gwasanaeth. O ganlyniad i archwiliad pellach, gwelir fod hyn yn dal i fod yn agwedd heriol ar ein gwaith o safbwynt rheoli pobl. Mae hyn yn brofiad cyffredin mewn Cyngorau a sectorau eraill, ynghyd â'r farchnad lafur ehangach ledled y DU, fel y nodwyd gan [Sefydliad Siartredig yr Archwilwyr Mewnol \(IIA\)](#).

Meysydd i'w gwella

Felly nodir y **meysydd gwella allweddol** ar gyfer 2022/23 yn y tabl, fel a ganlyn:

Maes i'w wella	Sicrwydd
Datblygu a chyflenwi cynllun gweithredu ar gyfer recriwtio a chadw staff	Y Tîm Arweinyddiaeth
Esblygiad pellach 'gweithio hybrid', gan gydbwyso'r gofynion o ran timau staff a pherfformiad, profiadau cwsmeriaid, iechyd a lles staff a dewis personol	Y Tîm Arweinyddiaeth
Darlledu cyfarfodydd hybrid ffurfiol y Cyngor mewn modd effeithiol a phroffesiynol	Y Tîm Arweinyddiaeth

Maes i'w wella	Sicrwydd
Sicrhau esblygiad pellach a chyflenwi cynlluniau datblygu gweithlu ar lefel Gwasanaethau unigol i gydbwysu perfformiad, moderneiddio, parhad busnes, iechyd a lles staff	Y Tîm Arweinyddiaeth
Cymryd camau pellach i wreiddio'r trefniant Sgwrs Flynyddol rhwng Rheolwyr ac aelodau staff	Adolygiadau Gwasanaeth

DRAFT

Adnoddau

Trosolwg

Roedd yr ansicrwydd, y galwadau newidiol a'r cyfyngiadau wedi gwneud 2021/22 yn gyfnod eithriadol o heriol i gyflenwi gwasanaethau o safbwynt adnoddau a rheoli adnoddau. Yn ei archwiliad o gyfrifon, mae Archwilio Cymru'n nodi'n glir bod y pandemig "wedi cael effaith arwyddocaol ar bob agwedd ar ein cymdeithas" a'i fod yn brawf sylweddol o ymrwymiad y staff eu bod wedi llwyddo i alluogi'r archwiliad o'r cyfrifon trwy eu proffesiynoldeb fel tîm o ran y modd y gwnaethant gynorthwyo Archwilio Cymru dan amgylchiadau mor anodd.

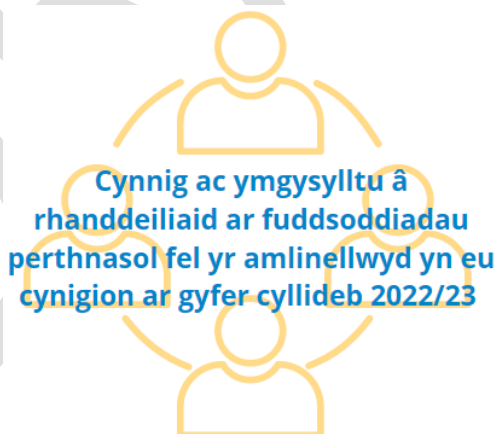
Tra bu 2021/22 yn her, gwelwyd bod perfformiad cyffredinol nifer o wasanaethau, o ran y modd yr oeddynt yn defnyddio ac yn blaenoriaethu eu darpariaeth, yn 'Dda'. Ystyriwyd fod tri gwasanaeth yn ardderchog - **Tai, Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo ac Adnoddau Dynol a Thrawsnewid**.

Tai, o ganlyniad i'r defnydd effeithiol ac effeithlon a wneir o gyllid CRT/HRA, ynghyd â defnyddio cronfa gyffredinol y Cyngor i gyflenwi mwy o ddarpariaeth o safbwynt digartrefedd a chartrefi gweigion.

Defnyddiodd y gwasanaeth Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo (gyda chymorth corfforaethol) eu hadnoddau'n effeithiol i ail-dendro contract y gwasanaeth casglu gwastraff ar adeg anodd, a llwyddwyd i wella eu gwasanaeth casglu gwastraff gardd gwyrdd yn ystod yr un cyfnod.

Roedd y Gwasanaeth Adnoddau Dynol a Thrawsnewid wedi rheoli eu hadnoddau mewn modd effeithlon er mwyn parhau i ddarparu gwasanaeth Profi, Orlhain a Diogelu effeithiol yn yr ardal leol. Yn ogystal, llwyddwyd i alluogi staff a leolir mewn swyddfeydd i weithio o bell (ac yn ddiogel) trwy gynllun peilot Hybrid.

Yn ystod y 12 mis diwethaf, bu modd i'r Cyngor –

Yn ogystal, mae Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn nodi bod y Cyngor yn awdurdod sy'n cael ei reoli'n dda, ac mae hynny yn ei dro'n cyfrannu at sicrhau ei fod yn gwneud y defnydd gorau o'i adnoddau. Cymeradwywyd yr adroddiad gan y [Cyngor Sir](#) yn ei gyfarfod ar y 7fed o Fedi, 2021.

Yn anffodus, cafwyd tanwariant o ran gwariant cyfalaf, gyda phrosiectau'n cael eu gohirio o ganlyniad i'r pandemig, ynghyd ag effeithiau Brexit ar y sector adeiladu, ond rhoddwyd camau lliniaru ar waith i fynd i'r afael â'r mater ar gyfer 2022/23.

Roedd yr archwiliad o ddatganiadau ariannol y Cyngor ar gyfer 2020/21, gan Archwilio Cymru, yn farn archwilio ddiamod unwaith eto. Fodd bynnag, dywedwyd ganddynt “nodwyd ansawdd y datganiadau drafft a gyflwynwyd i’w harchwilio ar 15 Mehefin 2021 fel maes i’w wella yn yr adroddiad Archwilio Cyfrifon (ISA 260)”. Yn o’gystal, ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2021/22, cofnododd y Cyngor danwariant net o £4.798m (3.25%), gyda’r holl Wasanaethau yn nodi tanwariant yn erbyn eu cyllideb. Arweiniodd hyn at gynnydd ym malansau cyffredinol y Cyngor i £12.050m, sy’n gyfwerth ag 8.17% o gyllideb refeniw net 2021/22. Mae hyn yn cymharu â’r ffigwr targed o £9.0m (6.11%) gafodd ei gymeradwyo gan y Pwyllgor Gwaith.

Roedd cronfeydd wrth gefn clustnodedig, a gedwir gan y Cyngor i gyllido prosiectau yr ymrwymwyd iddynt ar sail unwaith ac am byth, i gyllido costau a ragwelir yn y dyfodol (e.e. colledion nad oedd yswiriant ar eu cyfer) a chyllid grant nad oedd wedi’i ddefnyddio, yn £23.182m ar 31 Mawrth 2022, cynnydd o £7.726m yn ystod y flwyddyn. Yr hyn oedd i gyfrif am y rhan fwyaf o’r codiad oedd y cyllid ychwanegol heb ei neilltuo a gafwyd gan Lywodraeth Cymru, a ddarparwyd i helpu Cynghorau i dalu costau’r galw cynyddol a’r cynnydd mewn costau.

Cwblhawyd y gwaith ar y Cymhorthdal Budd-daliadau Tai 2017/18 yn 2020/21. Fodd bynnag, mae **Archwilio Cymru** yn nodi bod eu gwaith ar archwilio hawliadau ar gyfer blynyddoedd ariannol 2018/19, 2019/20 a 2020/21 yn parhau. Nodir ganddynt hefyd “mae ein gwaith hyd yma wedi nodi nifer o faterion gyda’r hawliadau a materion yn ymwneud ag amser staff i ddelio ag ymholiadau’r archwilydd. Mae hwn yn faes lle mae angen i’r cyngor flaenoriaethu ymdrech yn ystod y misoedd nesaf fel y gall y cylch archwilio ddod yn fwy amserol.”

Yn ogystal, cafwyd tystiolaeth o’r angen i flaenoriaethu a moderneiddio yn ystod yr adolygiadau gwasanaeth, ac wedyn gan Y Tîm Arweinyddiaeth sydd wedi’i ffurfio o’r newydd. Bydd bwrw ymlaen â’r agwedd hon ar draws pob gwasanaeth (yn enwedig y gwasanaethau mwy) yn cynorthwyo’r Cyngor yn ei ymdrechion i wneud defnydd mor effeithlon ac effeithiol â phosibl o’i adnoddau yn y dyfodol. O ystyried y pwysau a’r costau ychwanegol sy’n parhau ar hyn o bryd, gyda’r rhybudd gan Fanc Lloegr ynghylch cyfnod o arafu economaidd fel y mae cyfraddau llog a chwyddiant yn codi, bydd hyn yn faes allweddol i’w wella o ran y Cyngor dros y 12 mis i ddod.

Meysydd i’w gwella

Ein meysydd gwella allweddol ar gyfer 2022/23 yw –

Maes i’w wella	Sicrwydd
Bydd y Gwasanaeth Plant a Theuluoedd yn ehangu ei raglen Dechrau’n Deg ar draws yr ynys, yn hytrach nag mewn rhai ardaloedd. Yn y diwedd, bydd hyn yn lleihau’r angen i blant ddod i mewn i’r gwasanaethau statudol ac yn lleihau ein poblogaeth o Blant sy’n Derbyn Gofal	Panel Sgriwitini y Gwasanaethau Cymdeithasol
Bod y Cyngor yn datblygu ac yn mabwysiadu strategaeth gyfalaf sy’n cyd-fynd â chynllun newydd y Cyngor (2022/27).	Y Pwyllgor Gwaith
Lleihau’r achosion o fethu â chwblhau gwaith ar yr hawliadau Cymhorthdal Budd-dal Tai yn y dyfodol trwy gytuno ar amserlen gyda’r archwilwyr allanol, ynghyd ag adolygu capasiti o ran staff	Adroddiadau Archwilio Cymru
Bod y Cyngor yn adolygu a diwygio ei broses flynyddol ar gyfer pennu’r gyllideb i sicrhau y gellir rhoi camau ar waith ar gyfer 2023/24 i liniaru’r pwysau cynyddol.	Y Pwyllgor Gwaith

Cydweithredu ac Integreiddio

Trosolwg

Â hwnnw'n sefydliad bach ac arloesol, mae'r Cyngor yn parhau i goleddu cyfleoedd i gydweithredu mewn modd effeithiol ac ystyrlon fel rhan o'i werthoedd craidd, ac fel modd o weithio tuag at wella pa mor effeithlon ac effeithiol ydyw o ran ymateb i anghenion, cyfleoedd a heriau yn yr ardal leol. Mae sawl trefniant cydweithredol, ffurfiol ac anffurfiol, wedi profi i fod yn amhrisiadwy o safbwynt llywio gwaith y Cyngor a'r ynys a'u cynorthwyo i ymateb i heriau ac ansicrwydd y pandemig.

Mae'r asesiad hwn yn cynorthwyo i ddarparu tystiolaeth o ran y modd y mae'r Cyngor yn coleddu'r pum dull o weithio o fewn Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, ac ym mha agweddau y mae'n gwneud hynny.

Cafwyd bod saith gwasanaeth, o'r naw ohonynt o fewn y Cyngor, yn **Ardderchog** o ran yr adran hon - y **Gwasanaethau i Oedolion, y Gwasanaeth Plant a Theuluoedd, Tai, Rheoleiddio a Datblygu Economaidd, Dysgu, Prifffyrdd, Gwastraff ac Eiddo a Thrawsnewid**, o ganlyniad i'w hymdrechion cydweithredol parhaus ar draws nifer o ffrydiau gwaith wrth gyflenwi gweithgareddau busnes arferol, ynghyd ag ymateb y Cyngor i dirwedd fythol newidiol y pandemig.

Ymhlith yr enghreifftiau o'r gwaith a gyflawnwyd y mae (ac nid yw hon yn rhestr gyflawn):

- Y Fforwm Amddiffyn Oedolion Bregus rhwng Heddlu Gogledd Cymru, y Gwasanaethau Cymdeithasol a Thai
- Byrddau Diogelu Iechyd Covid-19 – gyda phob un o'r 22 Awdurdod Lleol, a gadeirir gan Lywodraeth Cymru
- Grŵp Gweithredol Taclo Tlodi Ynys Môn - CSYM, DWP, CAB Ynys Môn
- Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru
- Mae'r tri Thîm Adnoddau Cymunedol yn ymateb i achosion cymhleth fel partneriaeth, ac yn parhau i gryfhau ei berthynas â'r trydydd sector, darparwyr gofal a phreswylwyr
- Rhaglen Gyflenwi Partneriaeth (Penaethiaid Safonau Masnach Cymru a Llywodraeth Cymru)
- Partneriaeth Cyrchfan Ynys Môn sy'n cynnwys partneriaethau ag amryw endidau cyhoeddus a phreifat ym maes twristiaeth
- Grŵp Banciau Bwyd Ynys Môn a chanddo bartneriaethau hanfodol â banciau bwyd lleol a'r CAB
- Llunio Lle, sy'n ymwneud â chydweithio gyda'r 3^{ydd} Sector a 5 cynghrair ar draws yr ynys i gefnogi cymunedau i gymryd perchnogaeth o'u blaenoriaethau a'u hanghenion eu hunain.
- Grŵp Atal a Gwyliadwriaeth Covid-19 Ynys Môn (Partneriaeth Ranbarthol)

Ymgwymerwyd â rhagor o waith hefyd i wella ystod ac ansawdd gwasanaethau a'r profiad i gwsmeriaid a ddarperir trwy Cyswllt Môn, a gyflawnir mewn modd cydweithredol ac integredig i gefnogi nifer o wasanaethau.

Yn ogystal, roedd yr arolwg staff yn dangos bod staff yn teimlo'n gryf bod y Cyngor yn gwneud yn dda o safbwynt ein dull cydweithredol o weithio. Nododd y mwyafrif o'r ymatebwyr ymhlith aelodau staff bod y Cyngor yn manteisio i'r eithaf ar weithio mewn partneriaeth a chydweithio, ac nad oedd unrhyw feysydd i'w gwella.

Felly, ar y cyfan, ceir tystiolaeth ddigonol i ddangos bod perfformiad y Cyngor Sir yn **ARDDERCHOG** o safbwynt ei waith cydweithredol ac integreiddio â sefydliadau eraill, ond nodwyd rhagor o feysydd i'w gwella ar gyfer eu gwireddu yn ystod 2022/23.

Meysydd i'w gwella

Dyma'r meysydd i'w gwella:

Maes i'w wella	Sicrwydd
Parhau i ddatblygu ac adolygu partneriaethau i sicrhau eu bod yn ateb y gofyn ac yn cyd-fynd â chynllun newydd a diwygiedig y Cyngor (2022/27), ynghyd â strategaethau a rhaglenni eraill	Pwyllgor Sgrwtini Partneriaethau ac Adfywio
Sefydlu dull cydweithredol ar y cyd i gofnodi allbynnau a mesurau ar draws gweithlu'r Tîm Adnoddau Cymunedol sy'n lleoli'r proffesiynau iechyd a gofal cymdeithasol	Panel Sgrwtini y Gwasanaethau Cymdeithasol
Adolygu'r broses Un Pwynt Mynediad (SPOA) i ganfod yr agweddau y gellir eu gwella a sut y gellir gwneud hynny	Panel Sgrwtini y Gwasanaethau Cymdeithasol

DRAFT

C. Rheoli Risg

Cyflwyniad

Mae Rheoli Risg a'i ddefnydd o fewn sefydliad cymhleth fel Cyngor Sir yn angenrheidiol i sicrhau y cyflawnir penderfyniadau, lefelau perfformiad a darpariaeth gwasanaeth mewn modd mor effeithiol ac effeithlon â phosibl. Mae'r defnydd o reoli risg wedi gwella dros dymor y weinyddiaeth ddiwethaf, a chafwyd tystiolaeth a oedd yn cyd-fynd â hyn trwy sefydlu Tîm Rheoli Ymateb i'r Argyfwng (EMRT), sef fforwm a oedd yn rhan annatod o'r gwaith o ddelio ag ymateb y Cyngor i'r heriau yn sgil mynd i'r afael â'r pandemig.

Mae'r adran hon yn cyfuno canfyddiadau o Archwiliadau Mewnol a gynhaliwyd, ynghyd â gan Archwilwyr Allanol a Chymheiriaid, sy'n amlygu'r risgiau y mae angen eu lliniaru, yn ogystal â threfniadau'r Cyngor o ran Rheoli Risg.

Archwilio a Risg

Trosolwg

Dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf, cafodd sawl gwasanaeth eu harchwilio'n allanol, yr oedd y mwyafrif ohonynt yn arwain at asesiadau cadarnhaol. Adlewyrchir hyn yn y graddiad **DA** yn gyffredinol ar gyfer rheoli risg o safbwynt perfformiad gwasanaethau. Trwy'r Adolygiadau Gwasanaeth i gyd, roedd yn glir bod yr argymhellion o'r Archwiliadau Mewnol, yr Archwilwyr Allanol a Chymheiriaid yn cael eu rhoi ar waith a'u monitro.

- Cwblhaodd **AGC/CIW** arolwg o'r gwasanaethau i oedolion hŷn a oedd yn canolbwyntio ar wasanaethau atal ac ymyrraeth gynnar.
 - Roedd yr arolwg yn nodi cryfderau, gan gynnwys *“mae atal yn eitem bwysig ar agenda'r awdurdod lleol”* ac *“mae'r dulliau o gyfathrebu â phobl sy'n cysylltu â'r awdurdod lleol i gael cymorth yn barchus ac yn seiliedig ar gryfderau, yn aml yn gydweithredol, ac wedi'u seilio ar gydberthynas gyfartal ar y cyfan”*
 - Yn ogystal, daeth yr arolwg o hyd i rai meysydd i'w gwella o ran lles, llais a dewis pobl, partneriaethau, integreiddio a chyd-gynhyrchu, ynghyd ag atal ac ymyrraeth gynnar, sydd wedi arwain at ffurfio cynllun gweithredu gan y Gwasanaethau Oedolion Hŷn a gaiff ei fonitro gan Fwrdd Gwella'r Gwasanaethau Cymdeithasol.

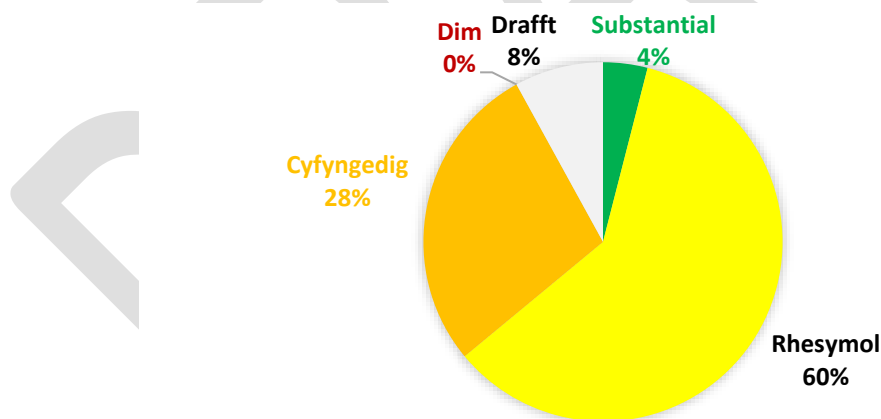
Gellir gweld adroddiad yr arolwg [yma](#)

- O ganlyniad i bandemig Covid-19, mae Estyn wedi atal ei arolygiadau o ysgolion, ac wedi cadw mewn cysylltiad â darparwyr addysg o bell. Nid oes unrhyw ysgolion o dan statws arolygu dilynol **Estyn**, sy'n rhoi sicrwydd bod dysgwyr yn cyflawni mewn lleoliadau addysg ar yr ynys.
- Cyhoeddodd **Archwilio Cymru** adroddiad cadarnhaol ym mis Tachwedd 2019 ar **[‘Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol: Archwiliad o'r Trefniadau atal ac ymyrryd yn gynnar i sicrhau bod plant yn ddiogel ac yn cael cefnogaeth’](#)** a daethant i'r casgliad *“mae'r Cyngor wedi ystyried a defnyddio'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth lunio'r ‘Trefniadau atal ac ymyrryd yn gynnar ac i sicrhau bod plant yn ddiogel ac yn cael cefnogaeth’, ond ceir cyfleoedd i sefydlu'r pum ffordd o weithio ymhellach”*.
- Roedd y Cyngor hefyd yn rhan o **Adolygiadau Cenedlaethol** a gyflawnwyd gan Archwilio Cymru. Adroddir ymateb y Cyngor i'r Adolygiadau Cenedlaethol i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn flynyddol, a gellir ei weld [yma](#). Dyma'r Adolygiadau Cenedlaethol yr ymgwymerwyd â hwy yn ystod 2020/21:

- [‘Comisiynu Lleoliadau Cartrefi Gofal i Bobl Hŷn’](#)
- [‘Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru - Adolygiad o Gynnydd Bargen Dwf Gogledd Cymru’](#)
- [‘Gwasanaethau Dewisol \(Ebrill 2021\)’](#)
- [‘Adfywio Canol Trefi yng Nghymru \(Medi 2021\)’](#)

Gellir cael rhagor o wybodaeth am yr Archwiliadau Allanol yr ymgymerwyd â hwy ar gyfer [2020-21](#) trwy glicio ar yr hyperddolenni.

- Darparodd pob gwasanaeth dystiolaeth bod strwythurau ar waith i ymateb i archwiliad mewnol, gyda llawer o wasanaethau'n gwella cydweithrediad ac ymgysylltiad ag Archwiliadau Mewnol dros y ddwy flynedd ddiwethaf, yn enwedig yng ngolau'r archwiliadau yr ymgymerwyd â hwy ers dechrau'r pandemig.
- Yn yr Adroddiad Blynyddol diwethaf ar Archwilio Mewnol, nododd y Pennaeth Archwilio Mewnol, *“ar gyfer y 12 mis a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022. . .mae gan y sefydliad fframwaith digonol ac effeithiol ar gyfer rheoli risg, llywodraethu a rheolaeth fewnol. Er nad wyf yn ystyried bod unrhyw feysydd o bryder corfforaethol sylweddol, mae angen cyflwyno neu wella rheolaethau mewnol mewn rhai meysydd i sicrhau fod amcanion yn cael eu cyflawni, a'u bod yn cael eu monitro.”*
- Nododd Adroddiad Blynyddol Archwilio Mewnol 2021-22 hefyd eu bod *“yn gallu darparu sicrwydd ‘Rhesymol’ neu well ar gyfer 64% o'r archwiliadau a gynhaliwyd gennym yn ystod 2021/22. Derbyniodd saith archwiliad (28%) sicrwydd ‘Cyfyngedig’ yn ystod y flwyddyn, o gymharu â phump (22%) yn ystod 2020/21.*

Mae'r adroddiad yn nodi ymhellach, yn unol â'u protocol, maent *“yn ailymweld yn ffurfiol â'r holl ‘Faterion/Risgiau’ a godwyd mewn adroddiadau sicrwydd ‘Cyfyngedig’, ar derfyn y cyfnod gweithredu, er mwyn sicrhau eu bod yn cael sylw effeithiol. (Fe wnaethant) ailedrych yn ffurfiol â'r saith adroddiad â gradd sicrwydd ‘Cyfyngedig’. Yn dilyn (eu) hailymweliad, (roeddynt) yn gallu codi'r sicrwydd i ‘Rhesymol’ mewn tri o'r adroddiadau, a (byddant) yn parhau i fonitro ac adrodd ar y pedwar sy'n weddill.”*

Caiff gwelliannau yn erbyn y sicrwydd cyfyngedig a ddarperir yma eu blaenoriaethu gan y gwasanaethau perthnasol dros y 12 mis i ddod.

- Mae **cofrestrau risg** yn cael eu huwchlwytho, eu diweddarau a'u monitro'n chwarterol ar **'4Risk'** ac mae'r gofrestr risg strategol yn cael ei hadolygu'n gyson gan Y Tîm Arweinyddiaeth (TAS/SLT) ac fe'i hystyrir hefyd gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ddwywaith y flwyddyn. Mae'r defnydd o '4Risk' wedi'i wreiddio bellach o fewn cyfarfodydd rhithiol chwarterol y gwasanaethau. Bu'r defnydd o gofrestrau risg a'u camau lliniarol yn bwysig yn ystod y pandemig, gyda'r Tîm Rheoli Ymateb i'r Argyfwng (EMRT) yn eu hadolygu a'u diweddarau'n wythnosol i lywio penderfyniadau'r Cyngor a'u camau gweithredu mewn ymateb i'r pandemig.
- Er eu bod wedi'u datblygu a'u gwreiddio o fewn darpariaeth gwasanaeth dydd i ddydd, ceir awydd i ddatblygu eu defnydd y fewn y broses benderfynu gorfforaethol. Fel y cyfryw, caiff adolygiad o'r Fframwaith Rheoli Risg ei gwblhau yn ystod y flwyddyn a fydd yn helpu i ddatblygu'r berthynas hon.
- Cyflwynwyd y **'Diweddariad Rheoli Risg'** i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 8^{fed} Chwefror ac roedd y cofnodion yn adlewyrchu bod y Rheolwr Risg ac Yswiriant wedi nodi *"bod yr Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) wedi ymgymryd ag adolygiad trylwyr o'r gofrestr risg yn ei chyfanrwydd a bod yr UDA wedi penderfynu canolbwyntio ar y risgiau hynny a fyddai'n arwain at gyflawni blaenoriaethau strategol, ac felly mae cofrestr risgiau strategol newydd, sy'n cyd-fynd â'r blaenoriaethau corfforaethol, wedi cael ei datblygu yn lle'r gofrestr risgiau corfforaethol."*
- Yn dilyn yr adolygiad, mae'r UDA wedi nodi pum risg gweddilliol coch/critigol i gyflawni amcanion corfforaethol a strategol y Cyngor ac mae'r rhain yn ymwneud â rheoli'r gweithlu, parhad TG, diogelwch seiber, moderneiddio ysgolion ac addasrwydd parhaus asedau ffisegol.
- Roedd pob Gwasanaeth yn credu bod eu perfformiad yn dda. **Mae'r dystiolaeth uchod ac o fewn Hunanasesiadau'r Gwasanaethau'n cadarnhau hyn, ac mae'n deg i ddweud bod perfformiad cyffredinol y Cyngor o safbwynt rheoli risg yn DDA.**

Meysydd i'w gwella

Y meysydd i'w gwella ar gyfer 2022/23 yw:

Maes i'w wella	Sicrwydd
Rhoi argymhellion yr Archwiliadau Allanol (cenedlaethol a lleol) ar waith a'u monitro gan ddefnyddio '4Action'	Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
Adolygu a diwygio'r strategaeth rheoli risg, y polisi a'r canllawiau, a fydd yn ffurfio fframwaith clir a chryno o safbwynt rheoli risg, i'w dilyn ar draws y Cyngor	Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
Parhau i roi disgwyliadau ar waith o safbwynt rheoleiddio ar adeg o newid, trwy'r Ddeddf Llywodraeth Leol	Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Diogelu Corfforaethol

Trosolwg

Cyflwynwyd yr adran hon o'r Adolygiadau Gwasanaeth i roi sicrwydd i'r **Bwrdd Diogelu Corfforaethol Strategol** bod y Cyngor yn ymgymryd â'i ddyletswyddau a'i gyfrifoldebau'n effeithiol.

Roedd pob un ond dau o'r Gwasanaethau yn nodi perfformiad Da.

Y ddau wasanaeth yr ystyriwyd eu bod yn **ardderchog oedd y Gwasanaeth Plant a Theuluoedd a'r Gwasanaethau Oedolion**, sydd hefyd yn dylanwadu ac yn llywio dull gweithio'r Cyngor o ran Diogelu Corfforaethol, cynlluniau a phartneriaethau rhanbarthol.

Mae'n ofynnol i staff dderbyn y **Polisi Diogelu Corfforaethol** drwy'r **Porth Polisi** ers mis Rhagfyr 2018. Gwelwyd y diweddariad diwethaf o ran cydymffurfiaeth yn erbyn y polisi gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ym mis Medi 2019, gyda 95% o'r staff wedi darllen a derbyn y polisi. Cyflwynwyd y polisi i'w aildderbyn ym mis Mai 2022 a bydd data cydymffurfiaeth yn cael ei adrodd i'r Tîm Arweinyddiaeth.

Mae'r **Bwrdd Diogelu Corfforaethol Strategol** yn rhoi sicrwydd i Aelodau Etholedig, y Prif Weithredwr a'r Cyfarwyddwr Statudol bod arferion a threfniadau'r Cyngor o safbwynt diogelu yn gadarn. Mae'n cyfarfod yn chwarterol, fel rhan o gyfarfod y Penaethiaid Gwasanaeth Corfforaethol. Mae hyn yn sicrhau bod pob Cyfarwyddwr a Phennaeth Gwasanaeth yn cael dylanwadu ar waith y Bwrdd Diogelu Corfforaethol Strategol, ynghyd â llywio'r gwaith hwnnw. Mae'r Bwrdd yn canolbwyntio ar gamau i ganfod ac atal radicaleiddio, caethwasiaeth fodern, trais yn erbyn merched, cam-drin rhywiol a cham-drin domestig.

Ceir cynrychiolwyr o bob Gwasanaeth ar y **Bwrdd Diogelu Corfforaethol Gweithredol**, er y gellid gwella lefelau presenoldeb rhai o'r gwasanaethau. Datblygwyd hunanasesiad, a gyflawnir yn flynyddol, i sicrhau bod pob Gwasanaeth yn cydymffurfio â'r polisi. Cynllunnir cynllun gweithredu wedyn, a gaiff ei fonitro gan y Bwrdd.

Mae'r cynllun gweithredu presennol yn canolbwyntio ar:

- Arweinyddiaeth a Llywodraethu Corfforaethol
- Cyfathrebu ac Ymwybyddiaeth
- Gweithlu Diogel a Medrus
- Cymorth ac Ymyraethau Effeithiol
- Partneriaid, gwirfoddolwyr a gwasanaethau a gomisiynir

Mae rhaglen hyfforddiant sylfaenol a chyffredinol ynghylch diogelu ar gael, ac mae angen i wasanaethau fapio eu hanghenion yn unol â'r Fframwaith Hyfforddiant Diogel, er mwyn bwydo i mewn i'r rhaglen gorfforaethol. Darperir hyfforddiant arbenigol hefyd, yn unol â'r anghenion a nodwyd o ran y gweithlu.

Mae nifer o fodiwlau e-ddysgu ar gael i staff hefyd:

Polisi / Modiwl	Y ganran sydd wedi'u cwblhau
Trais yn Erbyn Merched, Cam-drin Domestig a Thrais Rywiol****	71%

Polisi / Modiwl	Y ganran sydd wedi'u cwblhau
GDPR****	82%
Caethwasiaeth Fodern****	82%
Prevent****	79%

Ar y cyfan, o safbwynt corfforaethol, byddai'r dystiolaeth yn arwain at berfformiad **Da** ar gyfer y **Cyngor**.

Meysydd i'w Gwella

Gellir gweld isod y meysydd i'w gwella a nodwyd yn ystod yr Adolygiadau Gwasanaeth. Cynigir y caiff y rhain eu monitro gan y Bwrdd Diogelu Corfforaethol dros y 12 mis nesaf i sicrhau y caiff y gwelliannau hyn eu cyflawni.

Maes i'w wella	Sicrwydd
Dylai'r Bwrdd Diogelu Corfforaethol adolygu pob ymateb gan y gwasanaethau i sicrhau eu bod yn fodlon gyda graddiad perfformiad Da ar gyfer Diogelu Corfforaethol	Y Bwrdd Diogelu Corfforaethol
Dylai'r Bwrdd Diogelu Corfforaethol gytuno ar gynllun gweithredu yn dilyn cwblhau hunanasesiadau gan y Gwasanaethau, a dylai'r bwrdd barhau i'w fonitro wrth fynd ymlaen	Y Bwrdd Diogelu Corfforaethol

Ar y cyfan, mae perfformiad pob Gwasanaeth ar hyn o bryd yn Dda, gyda

“Llawer o gryfderau a dim meysydd pwysig y mae angen eu gwella'n sylweddol”

Hefyd, mae'r **rhagolygon y byddant yn gwella yn DDA**, a ddiffinnir ymhellach fel -

“Gwasanaeth effeithiol sydd eisoes yn gwneud yn dda, ac mae'n gwybod pa feysydd y mae angen eu gwella. Trwy ganfod y gefnogaeth iawn a rhoi camau gweithredu ar waith, mae gan y gwasanaeth y potensial i wneud yn well fyth”.

Ceir tystiolaeth o hyn hefyd trwy blotio ar y matrices a atodir i'r adroddiad hwn bod pob Gwasanaeth yn deall pa mor dda (neu wan) yw ei berfformiad, ynghyd â pha mor gadarn yw'r rhagolygon y bydd yn gwella.

Mae hyn yn darparu sicrwydd bod y Cyngor yn gyffredinol yn gwneud cynnydd o safbwynt ei daith tuag at **Welliant Parhaus**, er yr heriau a'r ansicrwydd a grëwyd gan y pandemig.

Gallwn nodi'n hyderus bod y Cyngor bob amser yn ceisio gwella'r modd y darperir gwasanaethau trwy -

- newid prosesau,
- moderneiddio,
- lleihau gwastraff a
- gwella ansawdd.

Ceir tystiolaeth trwy'r Adolygiadau Gwasanaeth yn eu cyfanrwydd, ac mewn adroddiadau cysylltiedig, bod y gwelliant parhaus hwn wedi'i wreiddio ym mhob maes Gwasanaeth.

Mae arweinyddiaeth ystyrlon ac effeithiol o safbwynt gwleidyddol a chorfforaethol, ynghyd â staff ymroddedig, ymrwymedig, sy'n gweithio'n galed, yn cymell y perfformiad hwn, ynghyd â'r ymrwymiad i foderneiddio a chyflawni gwelliannau parhaus, gan gyflenwi gwasanaethau effeithiol a chydweithio mewn modd ystyrlon.

Mae cynlluniau effeithiol ar waith i sicrhau y bydd y Cyngor newydd yn parhau i fwrw ymlaen â'r daith hon rhwng 2022 a 2027.

Y Tîm Arweinyddiaeth yw perchennog y cynllun gweithredu moderneiddio a gwella cysylltiedig, ac adroddir i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol yn chwarterol ynghylch y cynnydd a wneir.

.

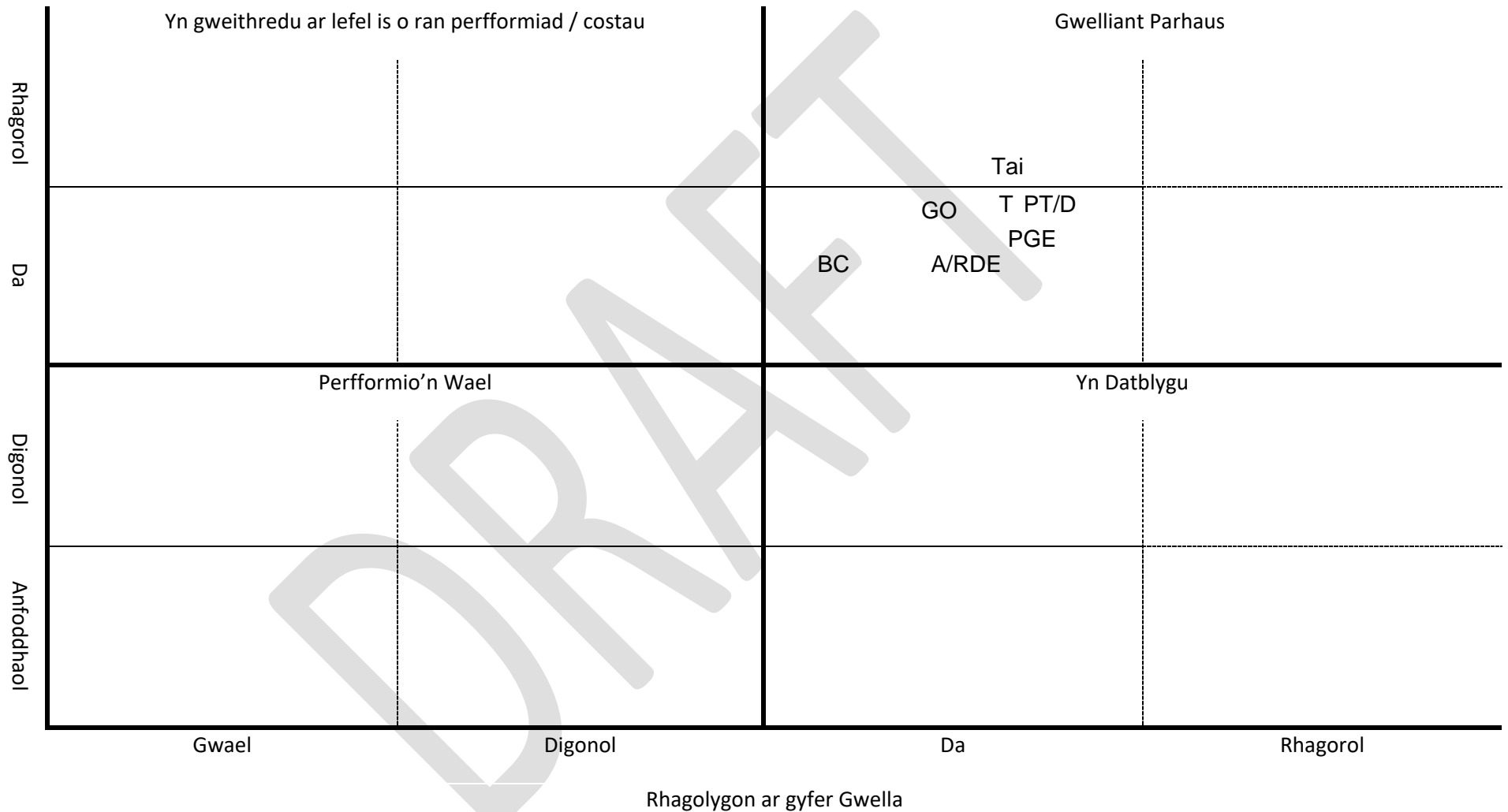
Datganiad Sefyllfa Gwasanaethau'r Cyngor - 2022

Categori Hunanasesiad	Categoriâu Tystiolaeth	Oedolion	Plant	Busnes y Cyngor	Rheoleiddio a Datblygu Economaidd	Prifffyrdd, Gwastraff ac Eiddo	Tai	Dysgu	Adnoddau	Trawsnewid
Rheoli Perfformiad	Adroddiadau Perfformiad	Da	Da	Da	Digonol	Da	Rhagorol	Da	Da	Rhagorol
	Gwasanaethau i Gwsmeriaid	Da	Da	Da	Da	Da	Da	Rhagorol	Da / Digonol	Da
	Llywodraethu a Chydymffurfiaeth	Da	Da	Da	Da	Digonol	Da	Da	Da	Da
Defnyddio Adnoddau	Datblygu'r Gweithlu a Rheoli Pobl	Da	Da	Digonol	Da	Da	Rhagorol	Da	Da / Digonol	Da
	Adnoddau	Da	Da	Da	Da	Rhagorol	Da	Rhagorol	Da	Rhagorol
	Cydweithredu ac Integreiddio	Rhagorol	Rhagorol	Da	Rhagorol	Rhagorol	Rhagorol	Rhagorol	Da	Rhagorol
Rheoli Risg	Adroddiadau Rheoleiddio Allanol / Mewnbwn gan Gymheiriaid	Da	Da	Da	Amherthnasol	Amherthnasol	Da	Da	Da / Digonol	Da
	Archwilio Mewnol	Da	Da	Da	Amherthnasol	Amherthnasol	Amherthnasol	Da	Digonol / Da	Da
	Diogelu Corfforaethol	Rhagorol	Rhagorol	Da	Da	Da	Da	Da	Da	Da

Matrics

Tudalen 35

Perfformiad Presennol

Allwedd

GO – Gwasanaethau Oedolion, BC – Busnes y Cyngor, PT – Gwasanaeth Plant a Theuluoedd, Tai – Tai, PGE – Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo, D – Dysgu, A – Adnoddau, RDE – Rheoleiddio a Datblygu Economaidd, T – Trawsnewid

Mesydd a Nodwyd i'w Gwella

Maes i'w wella	Sicrwydd
Parhau i fonitro a gwella'r dangosyddion a effeithiwyd gan y pandemig coronafeirws i sicrhau y caiff unrhyw risgiau cysylltiedig eu rheoli'n briodol	Adroddiadau Monitro Chwarterol y Cerdyn Sgorio
Gwella'r dangosydd o ran canran y gwastraff a gaiff ei aildddefnyddio, ei ailgylchu neu ei gompostio, a chyflawni targedau Llywodraeth Cymru cyn gynted â phosibl	Adroddiadau Monitro Chwarterol y Cerdyn Sgorio
Gwella perfformiad o fewn y gwasanaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd, gyda sylw arbennig i ddangosyddion o fewn y swyddogaeth Cynllunio	Adroddiadau Monitro Chwarterol y Cerdyn Sgorio
Defnyddio meddalwedd i ddod yn fwy ymwybodol o ddata ac yn fwy gwybodus i wneud penderfyniadau hyd yn oed mwy effeithiol yn seiliedig ar dystiolaeth	Y Bwrdd Rhaglen
Datblygu modd i gyfathrebu perfformiad y Cyngor i gynulleidfa ehangach o ran staff	Y Tîm Arweinyddiaeth
Rhoi mwy o gyfleoedd i breswylwyr a rhanddeiliaid i sicrhau y clywir eu llais trwy fabwysiadu strategaeth cyfranogiad y cyhoedd sydd wedi'i hadolygu a'i hailwampio ar gyfer y cyfnod ar ôl y pandemig	Y Pwyllgor Gwaith
Cael adborth ar brofiadau cwsmeriaid o ran y System Ffôn Gorfforaethol a'r switsfwrdd i lywio gwelliannau at y dyfodol	Y Tîm Arweinyddiaeth
Parhad pellach y newid o ran y sianel ddigidol trwy lansio 'Sgwrsfot' dwyieithog 'Mona' i hwyluso chwiliadau digidol a wneir gan gwsmeriaid ynghyd â phrofiadau ar-lein	Y Tîm Arweinyddiaeth
Moderneiddio ein dulliau gweithio, o wasanaethau i gwsmeriaid i brofiad mwy cyflawn i gwsmeriaid	Y Tîm Arweinyddiaeth
Sicrhau bod yr holl staff yn cydymffurfio â pholisïau trwy ddefnyddio '4Policy', a bod staff nad ydynt yn gallu cael mynediad i '4Policy' yn gallu adolygu a derbyn y polisïau mewn modd sy'n gweithio iddynt hwy Dylai'r Gwasanaeth Dysgu'n arbennig nodi opsiynau o ran y modd gorau i fonitro cydymffurfiaeth staff a leolir mewn ysgolion gyda'r polisïau	Y Tîm Arweinyddiaeth
Gweithredu'r model 'tair llinell sicrwydd' fel un dull o gasglu gwybodaeth i gynorthwyo i fapio sicrwydd ar gyfer y Cyngor	Y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
Gwella cydymffurfiaeth staff yn erbyn yr holl fodiwlau e-ddysgu ar y Learning Pool	Y Pwyllgor Sgrïwtini Corfforaethol
Datblygu a chyflenwi cynllun gweithredu ar gyfer recriwtio a chadw staff	Y Tîm Arweinyddiaeth

Maes i'w wella	Sicrwydd
Esblygiad pellach 'gweithio hybrid', gan gydbwysu'r gofynion o ran timau staff a pherfformiad, profiadau cwsmeriaid, iechyd a lles staff a dewis personol	Y Tîm Arweinyddiaeth
Darlledu cyfarfodydd hybrid ffurfiol y Cyngor mewn modd effeithiol a phroffesiynol	Y Tîm Arweinyddiaeth
Sicrhau esblygiad pellach a chyflenwi cynlluniau datblygu gweithlu ar lefel Gwasanaethau unigol i gydbwysu perfformiad, moderneiddio, parhad busnes, iechyd a lles staff	Y Tîm Arweinyddiaeth
Cymryd camau pellach i wreiddio'r trefniant Sgwrs Flynyddol rhwng Rheolwyr ac aelodau staff	Y Tîm Arweinyddiaeth
Bydd y Gwasanaeth Plant a Theuluoedd yn ehangu ei raglen Dechrau'n Deg ar draws yr ynys, yn hytrach nag mewn rhai ardaloedd. Yn y diwedd, bydd hyn yn lleihau'r angen i blant ddod i mewn i'r gwasanaethau statudol ac yn lleihau ein poblogaeth o Blant sy'n Derbyn Gofal	Pwyllgor Sgriwtini y Gwasanaethau Cymdeithasol
Bod y Cyngor yn datblygu ac yn mabwysiadu strategaeth gyfalaf sy'n cyd-fynd â chynllun newydd y Cyngor (2022/27).	Y Pwyllgor Gwaith
Lleihau'r achosion o fethu â chwblhau gwaith ar yr hawliadau Cymhorthdal Budd-dal Tai yn y dyfodol trwy gytuno ar amserlen gyda'r archwilwyr allanol, ynghyd ag adolygu capasiti o ran staff	Adroddiadau Archwilio Cymru
Bod y Cyngor yn adolygu a diwygio ei broses flynyddol ar gyfer pennu'r gyllideb i sicrhau y gellir rhoi camau ar waith ar gyfer 2023/24 i liniaru'r pwysau cynyddol.	Y Pwyllgor Gwaith
Parhau i ddatblygu ac adolygu partneriaethau i sicrhau eu bod yn ateb y gofyn ac yn cyd-fynd â chynllun newydd a diwygiedig y Cyngor (2022/27), ynghyd â strategaethau a rhaglenni eraill	Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio
Sefydlu dull cydweithredol ar y cyd i gofnodi allbynnau a mesurau ar draws gweithlu'r Tîm Adnoddau Cymunedol sy'n lleoli'r proffesiynau iechyd a gofal cymdeithasol	Panel Sgriwtini y Gwasanaethau Cymdeithasol
Adolygu'r broses Un Pwynt Mynediad (SPOA) i ganfod yr agweddau y gellir eu gwella a sut y gellir gwneud hynny	Panel Sgriwtini y Gwasanaethau Cymdeithasol
Rhoi argymhellion yr Archwiliadau Allanol (cenedlaethol a lleol) ar waith a'u monitro gan ddefnyddio '4Action'	Y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
Adolygu a diwygio'r strategaeth rheoli risg, y polisi a'r canllawiau, a fydd yn ffurfio fframwaith clir a chryno o safbwynt rheoli risg, i'w dilyn ar draws y Cyngor	Y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Maes i'w wella	Sicrwydd
Parhau i roi disgwyliadau ar waith o safbwynt rheoleiddio ar adeg o newid, trwy'r Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021	Y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
Dylai'r Bwrdd Diogelu Corfforaethol adolygu pob ymateb gan y gwasanaethau i sicrhau eu bod yn fodlon gyda graddiad perfformiad Da ar gyfer Diogelu Corfforaethol	Y Bwrdd Diogelu Corfforaethol
Dylai'r Bwrdd Diogelu Corfforaethol gytuno ar gynllun gweithredu yn dilyn cwblhau hunanasesiadau gan y Gwasanaethau, a dylai'r bwrdd barhau i'w fonitro wrth fynd ymlaen	Y Bwrdd Diogelu Corfforaethol

DRAFT

Llamu Ymlaen – Cyngor Sir Ynys Môn

Blwyddyn archwilio: 2021-22

Dyddiad cyhoeddi: Awst 2022

Cyfeirnod y ddogfen: 3048A2022

Paratowyd y ddogfen hon ar gyfer defnydd mewnol Cyngor Sir Ynys Môn fel rhan o waith a gyflawnir yn unol ag Adran 17 Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 ac Adran 15 Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Ni chymerir unrhyw gyfrifoldeb gan yr Archwilydd Cyffredinol na staff Archwilio Cymru mewn perthynas ag unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog na chyflogai arall yn eu cymhwyster unigol, nac mewn perthynas ag unrhyw drydydd parti.

Os ceir cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer o ran trin ceisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partiön perthnasol. Mewn perthynas â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru ac Archwilio Cymru yn drydydd partiön perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon at Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cynnwys

Byddai ystyried a cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy'n fwy amlwg yn arwain at ddealltwriaeth fwy cyflawn am yr heriau a gyflwynir gan asedau adeiladau a gweithlu'r Cyngor, ac yn arwain at weledigaethau, strategaethau a chynlluniau gwell.

Adroddiad cryno

Crynodeb 4

Adroddiad manwl

Asedau 8

Mae'r Cyngor yn deall yr heriau a gyflwynir gan ei bortffolio tir ac adeiladau ond nid yw wedi datblygu gweledigaeth gorfforaethol ar gyfer ei asedau na'r cynlluniau cyflawni cysylltiedig eto 8

Mae'r Cyngor wedi rhesymoli a moderneiddio rhan o'i sylfaen asedau a'i fodel darparu gwasanaethau, ond nid yw hyn yn cael ei lywio gan weledigaeth gorfforaethol glir eto 9

Bydd diffinio ac adolygu cynnydd tuag at amcanion tymor byr, canolig a hwy ar gyfer ei sylfaen asedau'n cryfhau gallu'r Cyngor i drawsnewid, addasu a pharhau i ddarparu ei wasanaethau 10

Y gweithlu 10

Mae gan y Cyngor weledigaeth a themâu cyflawni allweddol ar gyfer ei weithlu a all gael eu cryfhau trwy ystyriaeth mwy amlwg o gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy a gwreiddio ymhellach y gwersi a ddysgwyd o'r pandemig 10

Mae'r Cyngor wedi ymgysylltu â staff a rheolwyr ac mae'n ymatebol i'r heriau o ran y gweithlu, ac yn cydnabod yr angen i ddatblygu strategaethau integredig tymor hirach ac wedi cychwyn ar wneud hynny 11

Mae'r Cyngor yn cynnal trosolwg ar faterion cyfredol o ran y gweithlu ond mae cyfle i wneud mwy o ddefnydd o ddata a defnyddio meincnodi i fesur llwyddiant cyfredol a thymor hwy ei fentrau mewn perthynas â'r gweithlu 12

Adroddiad cryno

Crynodeb

Yr hyn y gwnaethom ei adolygu a pham

- 1 Wrth i'r byd symud yn ei flaen, gan ddysgu o'r pandemig byd-eang, fe wnaeth yr adolygiad hwn ystyried sut y mae'r Cyngor yn cryfhau ei allu i drawsnewid, addasu a pharhau i ddarparu gwasanaethau, gan gynnwys y rhai a ddarperir mewn partneriaeth gyda rhanddeiliaid allweddol a chymunedau.
- 2 Fe wnaethom adolygu trefniadau'r Cyngor ar gyfer rheoli ei asedau a'i weithlu:
 - a. ar gyfer asedau, roedd ein prif ffocws ar swyddfeydd ac adeiladau y mae'r Cyngor yn eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau ar gyfer ei drigolion; a
 - b. ar gyfer y gweithlu, bu ein ffocws ar yr heriau a amlygwyd yn ystod y pandemig sydd wedi gwaethygu rhai materion hirsefydlog o ran y gweithlu.

Fe wnaethom fwrw golwg ar y modd y mae'r Cyngor yn cynllunio'n strategol ar gyfer defnyddio'i asedau a'i weithlu, sut y mae'n monitro'r defnydd ohonynt a sut y mae'n adolygu ac yn gwerthuso effeithiolrwydd ei drefniadau.
- 3 Pan ddechreuom ni ein gwaith archwilio dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 roeddem yn cydnabod y byddai'n cymryd amser i gyrff cyhoeddus wreiddio'r egwyddor datblygu cynaliadwy, ond fe wnaethom hefyd nodi ein disgwyliad dros y tymor canolig y byddai cyrff cyhoeddus yn gallu dangos sut y mae'r Ddeddf yn trefnu'r hyn y maent yn ei wneud. Mae bellach bron yn saith mlynedd ers pasio Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ac rydym bellach yn yr ail gyfnod adrodd ar gyfer y Ddeddf. Felly, byddem yn disgwyl yn awr i gyrff cyhoeddus fod yn gallu dangos bod y Ddeddf yn rhan annatod o'u ffordd o feddwl a'i bod wir yn trefnu'r hyn y maent yn ei wneud.
- 4 Roedd tri phrif nod i'r prosiect hwn:
 - cael sicrwydd bod y Cyngor yn rhoi trefniadau ar waith i drawsnewid, addasu a pharhau i ddarparu gwasanaethau;
 - egluro'r camau gweithredu y mae'r Cyngor yn eu cymryd yn unigol ac mewn partneriaeth i gryfhau ei drefniadau yn ogystal â gwreiddio'r egwyddor datblygu cynaliadwy ymhellach; ac
 - ysbrydoli'r Cyngor a sefydliadau eraill i gryfhau eu trefniadau ymhellach trwy gofnodi a rhannu enghreifftiau o arfer a gwersi nodedig a gwneud argymhellion priodol.
- 5 Mae hyn yn bwysig am bod Cyngor Sir Ynys Môn yn buddsoddi symiau sylweddol yn ei asedau adeiladau a'i weithlu. Dangosir peth gwybodaeth allweddol o 2020-21 yn **Arddangosyn 1**.

Arddangosyn 1: data allweddol sy'n ymwneud ag asedau adeiladau a'r gweithle.

Nifer yr adeiladau yr oedd y Cyngor yn berchen arnynt yn 2020-21	616 o asedau tir ac adeiladau, a 3,855 o anheddau yn y stoc dai
Gwerth eiddo, o ran y sefyllfa ar 31 Mawrth 2021	Oddeutu £196 miliwn
Nifer y staff	2,532
Gwariant ar y gweithlu	£95 miliwn sy'n cyfateb i 43% o Wariant Gros y gellir ei godi ar y Gronfa Gyffredinol
Y ganran o'r gweithlu a oedd yn staff gwrywaidd	24.0%
Y ganran o'r gweithlu a oedd yn staff benywaidd	76.0%
Y ganran o'r staff sy'n gweithio'n llawn-amser	55.6%
Y ganran o'r staff sy'n gweithio'n rhan-amser	44.4%
Y ganran o'r staff sydd dros 55 oed	22.8%
Nifer y staff a adawodd y Cyngor o'u gwirfodd yn 2020-21	165

- 6 Mae pandemig COVID-19 wedi cael effaith ar y galw am adeiladau a'r ffordd y mae staff yn gweithio. Mae'r adroddiad hwn yn archwilio rhai o'r effeithiau hyn a'r ffordd y mae'r Cyngor yn cael budd o'r effeithiau cadarnhaol ac yn lliniaru'r risgiau sy'n deillio o'r effeithiau negyddol wrth gynllunio ar gyfer darparu gwasanaethau yn y dyfodol.

7 Fe gynhaliom ni'r adolygiad yn ystod y cyfnod rhwng mis Rhagfyr 2021 a mis Chwefror 2022.

Yr hyn a ganfuom

- 8 Roedd ein hadolygiad yn ceisio ateb y cwestiwn: A yw dull strategol y Cyngor yn cryfhau ei allu i drawsnewid? Wrth wneud y gwaith hwn, rydym wedi adnabod rhai o effeithiau uniongyrchol y pandemig yn ogystal â rhai materion gweithredol a materion o ran llywodraethu a waethygydd gan y pandemig.
- 9 Ar y cyfan, canfuom y byddai ystyried a cymhwysu'r egwyddor datblygu cynaliadwy'n fwy amlwg yn arwain at ddealltwriaeth fwy cyflawn am yr heriau a gyflwynir gan asedau adeiladau a gweithlu'r Cyngor, ac yn arwain at weledigaethau, strategaethau a chynlluniau gwell.
- 10 Daethom i'r casgliad hwn am y rhesymau canlynol:
- mae'r Cyngor yn deall yr heriau a gyflwynir gan ei bortffolio tir ac adeiladau ond nid yw wedi datblygu gweledigaeth gorfforaethol ar gyfer ei asedau na'r cynlluniau cyflawni cysylltiedig eto;
 - mae'r Cyngor wedi rhesymoli a moderneiddio rhan o'i sylfaen asedau a'i fodel darparu gwasanaethau, ond nid yw hyn yn cael ei lywio gan weledigaeth gorfforaethol glir eto;
 - bydd diffinio ac adolygu cynnydd tuag at amcanion tymor byr, canolig a hwy ar gyfer ei sylfaen asedau'n cryfhau gallu'r Cyngor i drawsnewid, addasu a pharhau i ddarparu ei wasanaethau;
 - mae gan y Cyngor weledigaeth a themâu cyflawni allweddol ar gyfer ei weithlu a all gael eu cryfhau trwy ystyriaeth mwy amlwg o gymhwysu'r egwyddor datblygu cynaliadwy a gwreiddio ymhellach y gwersi a ddysgwyd o'r pandemig;
 - mae'r Cyngor wedi ymgysylltu â staff a rheolwyr ac mae'n ymatebol i'r heriau o ran y gweithlu, ac yn cydnabod yr angen i ddatblygu strategaethau integredig tymor hirach ac wedi cychwyn ar wneud hynny; ac
 - mae'r Cyngor yn cynnal trosolwg ar faterion cyfredol o ran y gweithlu ond mae cyfle i wneud mwy o ddefnydd o ddata a defnyddio meincnodi i fesur llwyddiant cyfredol a thymor hwy ei fentrau mewn perthynas â'r gweithlu.

Argymhellion

Arddangosyn 2: argymhellion

Mae'r tabl isod yn nodi'r argymhellion yr ydym wedi'u hadnabod yn dilyn yr adolygiad hwn.

Argymhellion

Gweledigaeth, strategaethau, cynlluniau cyflawni a'r egwyddor datblygu cynaliadwy

- A1 Mae angen i'r Cyngor arddangos bod yr egwyddor datblygu cynaliadwy'n ganolog i'w ystyriaethau, gan wreiddio ymhellach y gwersi a ddysgwyd o'r pandemig, wrth iddo:
- ddatblygu gweledigaeth y Cyngor ar gyfer siâp a maint ei asedau tir ac adeiladau a'i weithlu yn y tymor byr, canolig a hir;
 - datblygu strategaeth asedau sydd yn amlygu ystyriaeth o'r egwyddor datblygu cynaliadwy ac wedi'u hintegreiddio'n llawn â blaenoriaethau allweddol megis y rhaglenni Moderneiddio a Carbon Sero Net;
 - diweddarau strategaeth y gweithlu sydd yn amlygu ystyriaeth o'r egwyddor datblygu cynaliadwy ac wedi'u hintegreiddio'n llawn â blaenoriaethau allweddol megis y rhaglenni Moderneiddio a Carbon Sero Net; a
 - datblygu cynlluniau cyflawni wedi'u costio.

Data a meincnodi

- A2 Datblygu'r defnydd o ddata a meincnodi i gynllunio, gosod y gyllideb a monitro ac asesu llwyddiant tymor hwy ei fentrau o ran asedau a'r gweithlu.

Adroddiad manwl

Asedau

Mae'r Cyngor yn deall yr heriau a gyflwynir gan ei bortffolio tir ac adeiladau ond nid yw wedi datblygu gweledigaeth gorfforaethol ar gyfer ei asedau na'r cynlluniau cyflawni cysylltiedig eto

11 Wrth ddod i'r casgliad hwn canfuom fel a ganlyn:

- fe wnaeth y pandemig hi'n ofynnol i swyddi a oedd wedi'u lleoli mewn swyddfeydd gael eu gwneud yng nghartrefi unigolion. Roedd agenda foderneiddio'r Cyngor eisoes wedi arfogi'r gweithlu â gliniaduron, a fu o gymorth gyda phontio i weithio gartref. Ers hynny mae'r Cyngor wedi nodi'r angen i fuddsoddi arian ychwanegol mewn meysydd fel trwyddedu meddalwedd, ac mae'n rhoi system ffôn newydd ar waith.
- mae Cynllun Trosiannol Ynys Môn 2022-23 yn cyflwyno ffordd newydd o weithio hybrid ar gyfer staff ac aelodau etholedig sy'n cael ei threialu ar hyn o bryd, a bydd yn galluogi monitro, dysgu ac addasu pellach.
- mae'r Cyngor yn cydnabod bod newidiadau'n angenrheidiol, a bod angen diffinio lleoliadau gwaith a gofynion ehangach ar gyfer asedau y dyfodol, a nes y bydd hyn wedi'i gwblhau ceir peth ansicrwydd ynghylch beth fydd yr anghenion o ran asedau yn y dyfodol.
- mae'r Cyngor wedi ymgynghori â thrigolion i lunio'i flaenoriaethau, ac fe wnaeth hynny mewn partneriaeth gyda Medrwn Môn, Age Cymru a Dechrau'n Deg. Mae'r gweithgarwch hwn yn helpu i lunio blaenoriaethau'r Cyngor ar gyfer ei asedau.
- fe fabwysiadodd y Cyngor 'Gynllun Tuag at Sero Net Cyngor Sir Ynys Môn 2022-2025' ym mis Mawrth 2022, a bydd yn diweddarau strategaethau allweddol eraill yn gynnar yng nghyfnod y weinyddiaeth newydd. Mae cyfle i sicrhau bod y cynlluniau hyn yn gyson â'i gilydd ac wedi'u hintegreiddio, fel bod y Cyngor yn gallu gwneud yn siŵr bod ei ddull o reoli asedau'n dwyn y gwerth gorau posibl ac yn helpu i gyflawni amcanion corfforaethol ehangach. Mae'r cynlluniau'n cynnwys:
 - Cynllun y Cyngor;
 - y Strategaeth Gyfalaf a'r Cynllun Rheoli Asedau Corfforaethol newydd; a
 - strategaethau allweddol, megis y Cynllun Tuag at Sero Net 2022-2025, a'r Strategaeth Moderneiddio Ysgolion (Diweddariad 2018), y mae angen eu datblygu, eu diweddarau a'u costio i fwydo i mewn i'r weledigaeth a'r cynllun asedau corfforaethol.
- nid yw gwasanaethau wedi adnabod eu hanghenion cyfredol a thymor hwy o ran asedau. Mae rhai o'r asedau wedi heneiddio, mae anghenion

defnyddwyr gwasanaethau a darparwyr yn newid dros amser, ac mae cost ariannol trawsnewid y sylfaen asedau'n anhysbys.

- nid yw'r Cynllun Rheoli Asedau Corfforaethol ar gyfer Tir ac Adeiladau 2015-2020 wedi cael ei ddiweddarau ac mae'n hen. Mae swyddogion wedi cael eu penodi i swyddi newydd i arwain ar Gyfalaf a Newid Hinsawdd, ac mae bwriad i symud asedau o'r gwasanaethau Cyllid ac Eiddo i alluogi golwg sefydliad cyfan ar anghenion y Cyngor.
- mae'r Cyngor yn parhau i fuddsoddi mewn prosiectau cyfalaf, gan gynnwys adeiladau; fodd bynnag, mae angen diweddarau cynlluniau a dylent fod yn fwy hirdymor o ran eu natur. Mae angen i gynghorau fod yn ymwybodol y gallai newid bob yn dipyn, heb weledigaeth drosfwaol a chynlluniau cyflawni, fynd â hwy i'r cyfeiriad anghywir.
- mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus daro cydbwysedd rhwng anghenion y presennol a'r dyfodol. Mae angen i'r Cyngor wneud yr egwyddor datblygu cynaliadwy'n ganolog i'w strategaeth asedau newydd a chynlluniau ategol i'w helpu i wireddu ei ddyheadau o ran darparu gwasanaethau, yn awr ac yn y dyfodol. Dylai hyn helpu i sicrhau bod ei asedau'n dwyn yr effaith fwyaf bosibl, ar draws ystod o'i amcanion.

Mae'r Cyngor wedi rhesymoli a moderneiddio rhan o'i sylfaen asedau a'i fodel darparu gwasanaethau, ond nid yw hyn yn cael ei lywio gan weledigaeth gorfforaethol glir eto

12 Wrth ddod i'r casgliad hwn, canfuom fel a ganlyn:

- cyn y pandemig roedd y Cyngor wedi lleihau nifer y swyddfeydd y roedd yn gweithredu ohonynt ac mae wedi trosglwyddo rhai asedau a'r broses o ddarparu rhai gwasanaethau i'r gymuned ehangach.
- roedd y Cyngor eisoes wedi symud i weithio yn fwy ystwyth ar gefn ei brosiect gweithio yn gallach, a mae'r pandemig wedi helpu i symud rhai agendâu yn eu blaenau'n gyflymach nag a fwriadwyd yn wreiddiol. Mae'r rhain yn cynnwys gweithio gartref, cyfarfodydd rhithwir, a llai o deithio.
- bu newid mewn mynediad at wasanaethau: mae llawer o ddefnyddwyr wedi bod yn cael mynediad at wasanaethau'n ddigidol, ynghyd â lleihad mewn mynediad wyneb-yn-wyneb traddodiadol. Fe glywon ni fel rhan o'n gwaith maes fod teulu, cyndogion a ffrindiau'n aml yn cynorthwyo unigolion sy'n cael mynediad digidol yn anodd.
- mae'r pandemig wedi darparu rhai cyfleoedd i'r Cyngor gynnig ei asedau i gyrff cyhoeddus eraill, megis darparu canolfannau hamdden ar gyfer gwasanaethau bydwreigiaeth.
- mae'r Cyngor yn cydnabod ei fod yn 'methu â newid y byd ar ei ben ei hun' ac mae wrthi'n frwd yn ceisio partneru gyda sefydliadau a all ei helpu i

ddwyn manteision gwirioneddol, ond mae'n cydnabod bod rhai partneriaethau'n darparu mwy o werth ychwanegol na'i gilydd.

Bydd diffinio ac adolygu cynnydd tuag at amcanion tymor byr, canolig a hwy ar gyfer ei sylfaen asedau'n cryfhau gallu'r Cyngor i drawsnewid, addasu a pharhau i ddarparu ei wasanaethau

13 Wrth ddod i'r casgliad hwn canfuom fel a ganlyn:

- mae'r Cyngor wedi datblygu ei ddealltwriaeth am sut y bydd y defnydd o asedau'n newid yn y dyfodol, ond nid yw'n bwriadu cynnal adolygiad cyflawn nes bod y Cyngor yn ystyried ei fod ar ddiwedd y pandemig.
- nid yw'r Cyngor wedi datgan yr hyn y mae arno eisiau ei gyflawni dros y tymor byr, canolig a hwy ar gyfer ei sylfaen asedau; gan hynny, mae'n anodd adolygu cynnydd, yn enwedig gan nad oes ganddo unrhyw fesurau sy'n ymwneud ag asedau fel rhan o'i adroddiad Cerdyn Sgorio Corfforaethol. Hefyd, nid oes adolygiad o effaith y newidiadau bob yn dipyn sy'n digwydd. Bydd gwybod yn glir beth mae arno eisiau ei gyflawni'n galluogi'r Cyngor i ddatblygu a phennu mesurau, a fydd yn ei dro'n galluogi'r Cyngor i fonitro cynnydd ac effaith.
- nid yw'r Cyngor wrthi'n defnyddio meincnodi fel rhan o'i ddull i ddeall ei berfformiad ei hun yn well ac adnabod meysydd ar gyfer gwella.

Y gweithlu

Mae gan y Cyngor weledigaeth a themâu cyflawni allweddol ar gyfer ei weithlu a all gael eu cryfhau trwy ystyriaeth mwy amlwg o gymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy gwreiddio ymhellach y gwersi a ddysgwyd o'r pandemig

14 Wrth ddod i'r casgliad hwn canfuom fel a ganlyn:

- mae'r Cyngor o'r farn bod rheoli'r gweithlu'n effeithiol yn bwysicach nag erioed, yn enwedig yn ystod ac ar ôl y pandemig ac mae sicrhau parhad busnes yn rhan hanfodol o ddylunio gwasanaethau cydnerth.
- mae Cynllun y Cyngor 2017-2022 yn nodi: 'Hyrwyddo prentisiaethau a sicrhau bod gan bobl ifanc ac oedolion y sgiliau cywir a'r arbenigedd angenrheidiol ar gyfer y byd gwaith. Byddwn hefyd yn creu cyfleoedd o fewn y Cyngor i ddatblygu ein staff' fel un o'r camau allweddol i gyflawni ei amcan 'Sicrhau bod pobl Ynys Môn yn gallu ffynnu a chyflawni eu potensial tymor hir'.

- mae Cynllun Trosiannol Ynys Môn (ar ôl y pandemig) 2022-23 yn nodi pwysigrwydd staff, sicrhau eu diogelwch a'u lles, a chyflawni ffyrdd hybrid newydd o weithio a mecanweithiau darparu newydd.
- mae Strategaeth Pobl 2020-24 Cefnogi Pobl, Cefnogi'r Dyfodol wedi nodi gweledigaeth lle 'mae'n rhaid i ni sicrhau bod y bobl yr ydym yn eu cyflogi'n fedrus, yn hyfforddedig ac yn gryf eu cymhelliant i ymateb i'r newidiadau anodd sydd o'n blaenau. Mae angen i ni hefyd ddefnyddio ein capasiti o ran pobl yn y ffordd orau bosibl, a sicrhau ein bod yn cynllunio ar gyfer ein gofynion o ran y gweithlu yn awr ac yn y dyfodol ac yn dylunio strwythurau a rolau ystywyth i ateb galwadau newidiol mewn ffyrdd cost-effeithiol'. Mae pum thema allweddol wedi cael eu hadnabod:
 - recriwtio a chadw'r goreuon (arloesol, uchelgeisiol ac eangfrydig);
 - ysbrydoli rhagoriaeth mewn gwasanaethau (gyda ffocws ar gwsmeriaid/dinasyddion a'r gymuned);
 - meithrin effeithiolrwydd sefydliadol (proffesiynol ac yn cael ei redeg yn dda);
 - ennyn ymgysylltiad, datblygu a rheoli ein talent (gwerthfawrogi a datblygu ein pobl); a
 - datblygu sgiliau a chapasiti'r gweithlu (gwerthfawrogi a datblygu ein pobl).
- nid yw'r Cyngor wedi diweddarau ei Strategaeth Pobl 2020-24 i ymgorffori gwersi o'r pandemig. Mae rhaglen waith strategol yn cael ei diweddarau yn flynyddol i cefnogi'r Strategaeth Pobl 2020-24 ac yn adnabod prif flaenoriaethau o ran y gweithlu. Mae cyfle i integreiddio materion gweithlu gyda cynlluniau eraill y Cyngor gan gynnwys rhaglenni Moderneiddio, asedau a Carbon Sero Net.
- nid yw'r Strategaeth Pobl 2020-24 yn amlygu sut y mae'r Cyngor wedi cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy ac wedi ystyried y pum ffordd o weithio, fel a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Mae'r Cyngor wedi ymgysylltu â staff a rheolwyr ac mae'n ymatebol i'r heriau o ran y gweithlu, ac yn cydnabod yr angen i ddatblygu strategaethau integredig tymor hirach ac wedi cychwyn ar wneud hynny

15 Wrth ddod i'r casgliad hwn canfuom fel a ganlyn:

- mae gan y Cyngor ddealltwriaeth dda am yr heriau presennol o ran y gweithlu sy'n cynnwys recriwtio a chadw staff mewn meysydd penodol;
- mae'r Cyngor wedi cymryd camau gweithredu niferus i ymateb i heriau o ran y gweithlu, gan gynnwys:
 - gwneud y Cyngor yn gyflogwr deniadol i ddarparu gyflogaion;

- gweithio gyda'r coleg lleol i gynnwys profiad gwaith am bythefnos i gyflwyno myfyrwyr i'r sector gofal;
 - symleiddio prosesau ymgeisio am swyddi a chyflwyno rolau generig i alluogi hyblygrwydd yn y gweithlu;
 - gwneud telerau ac amodau'n llai caeth a chaniatáu i staff drefnu eu horiau gwaith lle mae anghenion y busnes yn caniatáu; a
 - chydabod bod angen gwella cyflog a statws mewn rhai swyddi hollbwysig.
- casglodd y Cyngor farn staff ynglŷn â Byw a Gweithio gyda COVID-19 ym mis Mehefin 2021, a oedd yn ystyried meysydd fel trefniadau gweithio, manteision a brofwyd, a dulliau cyfathrebu. Mae'r gyfradd ymateb uchel, sef 565 allan o 800 o staff sydd wedi'u lleoli mewn swyddfeydd, wedi darparu dealltwriaeth dda am y sefyllfa gyfredol a dewisiadau ar gyfer trefniadau gweithio yn y dyfodol.
 - fe wnaeth yr holiadur ganfod manteision sydd i'w priodoli i weithio hybrid gan gynnwys, ymhlith eraill:
 - llai o deithio a chostau cysylltiedig i'r cyflogwr a chyflogeion;
 - ei chael yn haws canolbwyntio;
 - mwy o hyblygrwydd o ran pryd a sut y gwneir gwaith; a
 - chymbwysedd gwell rhwng bywyd a gwaith.
 - mae cynlluniau allweddol y Cyngor mewn meysydd megis y gweithlu ac asedau'n tueddu i fod yn rhai ar eu pennau eu hunain, er eu bod yn cydberthyn yn weithredol. Byddai hybu ffordd integredig o feddwl yn helpu'r Cyngor i greu'r cysylltiadau rhwng strategaethau perthnasol, a sicrhau eu bod yn addas ar gyfer cyflawni'r weledigaeth a strategaethau ar y cyfan sy'n llywio'r Cyngor cyfan yn yr un cyfeiriad.

Mae'r Cyngor yn cynnal trosolwg ar faterion cyfredol o ran y gweithlu ond mae cyfle i wneud mwy o ddefnydd o ddata a defnyddio meincnodi i fesur llwyddiant cyfredol a thymor hwy ei fentrau mewn perthynas â'r gweithlu

16 Wrth ddod i'r casgliad hwn canfuom fel a ganlyn:

- mae'r Cyngor yn monitro'r mesurau rheoli pobl o fewn ei gerdyn sgorio corfforaethol gan gynnwys niferoedd staff, absenoldeb byrdymor a hirdymor oherwydd salwch a throsiant.
- mae Grŵp Gorchwyl a Gorffen yn adolygu trefniadau recriwtio i weld a yw trefniadau cyfredol yn gweithio ac a oes unrhyw wersi i'w dysgu.
- cynhelir Panel Recriwtio bob pythefnos i ystyried nifer y swyddi gweigion, a ble y maent yn eistedd o fewn y sefydliad. Mae'r panel hefyd yn cadw golwg ar unrhyw dueddiadau datblygol.

- mae'r Cyngor yn cynnal cyfweiliadau ymadael i ddeall beth sy'n dylanwadu ar ymadawyr ac i ddeall sut i wneud pethau'n wahanol.
- Mae'r Cyngor yn cymryd rhan mewn grwpiau cenedlaethol a rhanbarthol sy'n ymwneud â'r gweithlu ac yn adrodd eu bod yn werthfawr.
- Mae gan y Cyngor bum mesur rheoli pobl yn adrodd am nifer staff, salwch, a throsiant. Nid yw'r mesurau wedi meincnodi â chynghorau eraill. Gall defnyddio ystod ehangach o fesurau a defnyddio data meincnodi taflu goleuni ar berfformiad unigol y Cyngor a gall adnabod cyfleoedd ar gyfer dysgu gan gyrrff eraill.
- mae gan y Cyngor gyfle i adolygu trefniadau mewnol a rhanbarthol cyfredol, i adnabod y rhai sy'n rhoi gwerth ychwanegol, a meysydd lle mae gwelliant neu newidiadau'n ofynnol. Fodd bynnag, mae ar broses effeithiol i gynllunio'r gweithlu angen ystod lawn o ddata cyfredol, nid dim ond am ffactorau sydd yn effeithio ar gyflenwad y gweithlu ond hefyd y galwadau a osodir arno. Dim ond pan fo sefydliad wedi'i arfogi â'r wybodaeth hon y gall ddatblygu dull effeithiol o gynllunio'r gweithlu.

Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

Ymateb y rheolwyr

Teitl yr adroddiad: Llamu Ymlaen – Cyngor Sir Ynys Môn
Dyddiad cwblhau: Awst 2022
Cyfeirnod y ddogfen: 3048A2022

Tudalen 53

Cyf	Argymhelliad	Ymateb y rheolwyr	Dyddiad cwblhau	Swyddog sy'n gyfrifol
A1	Gweledigaeth, strategaethau, cynlluniau cyflawni a'r egwyddor datblygu cynaliadwy Mae angen i'r Cyngor arddangos bod yr egwyddor datblygu cynaliadwy'n ganolog i'w ystyriaethau, gan wreiddio ymhellach y gwersi a ddysgwyd o'r pandemig, wrth iddo: ddatblygu gweledigaeth y Cyngor ar gyfer siâp a maint ei asedau tir ac adeiladau a'i weithlu yn y tymor byr, canolig a hir; datblygu strategaeth asedau sydd yn amlygu ystyriaeth o'r egwyddor datblygu cynaliadwy ac wedi'u hintegreiddio'n llawn â blaenoriaethau allweddol megis y rhaglenni Moderneiddio a Carbon Sero Net;	Yn y broses o ddatblygu a cymeradwyo cynllun 10 mlynedd - rheoli asedau corfforaethol yn unol a amcanion Cynllun y Cyngor. Bydd cyfrannu at gynllun net zero y Cyngor yn ganolog i'r cynllun rheoli asedau corfforaethol. Datblygu strwythur rheoli eiddo ac asedau corfforaethol fydd yn cyfrannu at gyrraedd amcanion y cynllun rheoli asedau corfforaethol ac yn cynnwys gofynion strategol y Cyngor yn ogystal a cyfrannu at gyrraedd net zero erbyn 2030.	Mawrth 2023 Rhagfyr 2022	Meilir Hughes Huw Percy a Meilir Hughes

Cyf	Argymhelliad	Ymateb y rheolwyr	Dyddiad cwblhau	Swyddog sy'n gyfrifol
	• diweddarau strategaeth y gweithlu sydd yn amlygu ystyriaeth o'r egwyddor datblygu cynaliadwy ac wedi'u hintegreiddio'n llawn â blaenoriaethau allweddol megis y rhaglenni Moderneiddio a Carbon Sero Net; a • datblygu cynlluniau cyflawni wedi'u costio.	Ymdrechir i ddiweddarau y strategaeth gweithlu i amlygu ystyriaethau o'r egwyddor datblygu cynaliadwy lle bo hynny yn bosib a'i integreiddio gyda blaenoriaethau allweddol eraill lle bo hynny'n bosibl ac yn berthnasol.	Ionawr 2023	Carys Edwards gyda cefnogaeth Aelodau Tim AD
A2	Data a meincnodi Datblygu'r defnydd o ddata a meincnodi i gynllunio, gosod y gyllideb a monitro ac asesu llwyddiant tymor hwy ei fentrau o ran asedau a'r gweithlu.	Mae data eisoes yn cael ei goladu a meincnodi lle mae hynny yn bosib ac yn cael ei ystyried a'i ddatblygu gyda adolygiadau rheolaidd.	Gwaith tymor hir fydd yn esblygu dros amser ac o ganlyniad ddim yn gorffen.	Carys Edwards gyda cefnogaeth Aelodau Tim AD

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i	Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
Dyddiad	20 Hydref 2022
Pwnc	Adolygiad o'r Blaenraglen Waith ar gyfer 2022-23 f5
Pennaeth Gwasanaeth	Marc Jones Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 MarcJones@ynysmon.llyw.cymru
Awdur yr Adroddiad	Marion Pryor Pennaeth Archwilio a Risg MarionPryor@ynysmon.llyw.cymru
Natur a Rheswm dros Adrodd Darparu Blaenraglen Waith ar gyfer 2022-23 i aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.	

Cyflwyniad

1. Mae Blaenraglen Waith (f5) ynghlwm yn [Atodiad A](#), ynghyd â rhaglen hyfforddiant yn [Atodiad B](#).
2. Mae'r rhaglen wedi'i datblygu gan ystyried cyfrifoldebau newydd y Pwyllgor o ganlyniad i Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, a'r newidiadau i gylch gorchwyl y Pwyllgor yn sgil y ddeddf newydd.

Argymhelliad

3. Bod y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio:
 - yn ystyried a yw'r Blaenraglen Waith a gynigir ar gyfer 2022-23 yn bodloni cyfrifoldebau'r Pwyllgor yn unol â'i gylch gorchwyl.

Atodiad A – Blaenraglen Waith 2022-23 (f5)

Swyddogaeth Graidd	29 Mehefin 2022	26 Gorffennaf 2022	28 Medi 2022	20 Hydref 2022	23 Tachwedd 2022	08 Rhagfyr 2022	07 Chwefror 2023	18 Ebrill 2023
Trefniadau Atebolrwydd (3.4.8.3)	Adolygiad o'r Blaen Raglen Waith 2022-23 f2 (3.4.8.3.2) Adroddiad Blynyddol y Cadeirydd 2021-22 (3.4.8.3.1)	Adolygiad o'r Blaen Raglen Waith 2022-23 f3 (3.4.8.3.2)	Adolygiad o'r Blaen Raglen Waith 2022-23 f4 (3.4.8.3.2)	Adolygiad o'r Blaen Raglen Waith 2022-23 f5 (3.4.8.3.2)		Adolygiad o'r Blaen Raglen Waith 2022-23 (3.4.8.3.2)	Adolygiad o'r Blaen Raglen Waith 2022-23 (3.4.8.3.2) Adolygiad Blynyddol o Gylch Gorchwyl y Pwyllgor (3.4.8.3.2)	Adolygiad o'r Blaen Raglen Waith 2022-23 (3.4.8.3.2) Hunan Asesiad y Pwyllgor (3.4.8.3.2)
Llywodraethiant (3.4.8.4)		Datganiad Llywodraethiant Blynyddol Drafft (3.4.8.4.1/2/3)			Datganiad Llywodraethiant Blynyddol Terfynol (3.4.8.4.1/2/3)	Cod Llywodraethiant Lleol (3.4.8.4.1/3) Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Craffu Partneriaethau ac Adfywio 2021-22 (3.4.8.4.4)		
Rheoli Trysorlys (3.4.8.5)			Adroddiad Blynyddol 2021-22 (3.4.8.5.1/2/3/4)			Adroddiad Canol Blynyddol (3.4.8.5.3)	Strategaeth a Dangosyddion Darbodus 2023-24 (3.4.8.5.3/4)	

Tudalen 56

Swyddogaeth Graidd	29 Mehefin 2022	26 Gorffennaf 2022	28 Medi 2022	20 Hydref 2022	23 Tachwedd 2022	08 Rhagfyr 2022	07 Chwefror 2023	18 Ebrill 2023
Fframwaith Sicrwydd (3.4.8.7)			Adroddiad Blynyddol Llywodraethiant Gwybodaeth 2021-22 (3.4.8.7.1) Adroddiad Blynyddol Diogelwch TGCh 2021-22 (3.4.8.7.1) Adroddiad Iechyd a Diogelwch Blynyddol 2021-22 (3.4.8.7.1)			Adroddiad Blynyddol Llywodraethiant mewn ysgolion (3.4.8.7.1) Adroddiad Blynyddol Caffael 2021-22 (3.4.8.7.1)		Adroddiad Yswiriant Blynyddol (3.4.8.7.1)
Rheoli Risg (3.4.8.8)			Cofrestr Risg Strategol (3.4.8.7.1/2) (3.4.8.8.1)				Adolygiad Blynyddol o Fframwaith Rheoli Risg (3.4.8.7.1/2) (3.4.8.8.1) Cofrestr Risg Strategol (3.4.8.7.1/2) (3.4.8.8.1)	
Atal Twyll a Llygredd (3.4.8.9)			Adroddiad Blynyddol Atal Twyll, Llwgrwobrwyo a Llygredd			Adolygiad Blynyddol o Strategaeth Atal Twyll, Llwgrwobrwyo		

Swyddogaeth Graidd	29 Mehefin 2022	26 Gorffennaf 2022	28 Medi 2022	20 Hydref 2022	23 Tachwedd 2022	08 Rhagfyr 2022	07 Chwefror 2023	18 Ebrill 2023
			2021-22 (3.4.8.9.4) Adroddiad Pryderon, Cwynion a Chwythu Chwiban Blynyddol (3.4.8.9.1)			a Llygredd (3.4.8.9.2/3)		
Archwilio Mewnol (3.4.8.10)	Adroddiad Blynyddol Archwilio Mewnol 2021-22 (3.4.8.10.6/7/8/9/12/14/15) (3.4.8.6) Strategaeth Archwilio Mewnol Blynyddol 2022-23 (3.4.8.10.1/2/5/6)		Adroddiad Diweddarau Archwilio Mewnol (3.4.8.10.10/11) (3.4.8.6) Materion/Risgiau sy'n Weddill (3.4.8.10.11)			Adolygiad o'r Siartr Archwilio Mewnol (3.4.8.10.3/13) Adroddiad Diweddarau Archwilio Mewnol (3.4.8.10.10/11) (3.4.8.6)	Adroddiad Diweddarau Archwilio Mewnol (3.4.8.10.10/11) (3.4.8.6)	Adroddiad Diweddarau Archwilio Mewnol (3.4.8.10.10/11) (3.4.8.6) Materion/Risgiau sy'n Weddill (3.4.8.10.11)
Archwilio Allanol (3.4.8.11)					Adroddiad Archwilio Cyfrifon (3.4.8.11.2) (3.4.8.12.3)	Crynodeb Archwilio Blynyddol 2022 (3.4.8.11.3)		Cynllun Archwilio Blynyddol 2022-23 (3.4.8.11.1/3)
Adrodd Ariannol (3.4.8.12)		Datganiad Cyfrifon Drafft 2021-22 (3.4.8.12.1/2)			Datganiad Cyfrifon Terfynol 2021-22 (3.4.8.12.1/2)			

Swyddogaeth Graidd	29 Mehefin 2022	26 Gorffennaf 2022	28 Medi 2022	20 Hydref 2022	23 Tachwedd 2022	08 Rhagfyr 2022	07 Chwefror 2023	18 Ebrill 2023
Rheoleiddwyr ac Archwilwyr Eraill (3.4.8.13)								
Delio â Chwynion (3.4.8.14)			Adroddiad Blynyddol Pryderon, Cwynion a Chywthu Chwiban 2021-22 (3.4.8.14.1/2) Llythyr Blynyddol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru 2021-22 (3.4.8.14.1/2)					
Adroddiad Hunanasesu (3.4.8.15)		Adolygiad o'r Adroddiad Hunanasesu Blynyddol Drafft (3.4.8.15.1/2/3)		Adolygiad o'r Adroddiad Corfforaethol Hunanasesu Blynyddol Drafft (3.4.8.15.1/2/3)				
Asesiad o berfformiad gan Banel (3.4.8.16) ¹								

¹ O leiaf unwaith yn ystod cylch etholiadol cynhelir asesiad o berfformiad gan banel yn ystod y cyfnod rhwng etholiadau cyffredin ar gyfer cynghorwyr i'r cyngor. Gall y cyngor ddewis comisiynu mwy nag un asesiad gan banel mewn cylch etholiadol, ond nid yw hyn yn ofynnol o dan y ddeddfwriaeth. (Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021. Rhaid i'r cyngor drefnu bod drafft o'i ymateb i'r asesiad o berfformiad gan banel ar gael i'w bwyllgor llywodraethu ac archwilio, a rhaid i'r pwyllgor hwnnw wedyn adolygu'r ymateb drafft a gall wneud unrhyw argymhellion ynglŷn â newidiadau i'r ymateb i asesiad y panel.

Atodiad B – Rhaglen Hyfforddiant

Hyfforddiant benodol i'r pwyllgor

Maes	Cyfrwng	Darparwr	Dyddiad Darparu / Wedi'i Drefnu	Presenoldeb
Sefydlu	Rhithiol	Jo Hendy, Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru	23 Mehefin 2022	11 / 12 (92%)
Datganiadau Ariannol	Rhithiol	Marc Jones, Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151	13 Gorffennaf 2022	9 / 12 (75%)
Cwynion	Rhithiol	Matthew Harris, Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru	9 Medi 2022	9 / 12 (75%)
Rheoli Trysorlys	Rhithiol	Richard Bason, Uwch Gyfarwyddwr, Link Treasury Services	14 Medi 2022	7 / 12 (58%)
Rheoli Risg		Julie Jones, Rheolwr Risg ac Yswiriant		

Tudalen 60

Hyfforddiant gorfodol

Maes	Cyfrwng	Darparwr	Dyddiad Darparu / Wedi'i Drefnu	Wedi ei Gwblhau
Rheoliadau Diogelu Data Cyffredinol (GDPR)	eDdysgu	Mewnol	Ar gael unrhyw bryd	
Seiber Ninjas ar gyfer Cynghorwyr	eDdysgu	Mewnol	Ar gael unrhyw bryd	
Ymwybyddiaeth Sylfaenol o Ddiogelu	eDdysgu	Mewnol	Ar gael unrhyw bryd	
Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (dewisol ar gyfer aelodau lleyg)	eDdysgu	Mewnol	Ar gael unrhyw bryd	
Atal/Prevent (dewisol ar gyfer aelodau lleyg)	eDdysgu	Mewnol	Ar gael unrhyw bryd	
Caethwasiaeth Fodern (dewisol ar gyfer aelodau lleyg)	eDdysgu	Mewnol	Ar gael unrhyw bryd	